

NNEDI OKORAFOROVÁ

A woman with large, translucent wings stands in a desert landscape under a bright sun. The scene is bathed in a warm, golden light, with the sun positioned directly behind her, creating a silhouette effect. The wings are large and appear to be made of a thin, translucent material. The woman is wearing a dark, sleeveless dress. The background shows a vast, flat desert floor leading to distant, low mountains under a clear sky. The overall mood is serene and ethereal.

KDO SE
BOJÍ
SMRTI

„Děsivá a naprosto brilantní kniha. Surová a srdcervoucí.“

John Green

HOST

NNEDI OKORAFOROVÁ

KDO SE BOJÍ SMRTI

NNEDI OKORAFOROVÁ

**KDO SE
BOJÍ
SMRTI**

BRNO 2018

Copyright © 2010 by Nnedi Okorafor

All rights reserved

Cover art by Markus Gann and Johan Swanepoel / Shutterstock.com

Cover design © G-Force Design

Translation © Adéla Bartlová, 2018

Czech edition © Host — vydavatelství, s. r. o., 2018 (elektronické vydání)

ISBN 978-80-7577-665-5 (PDF)

ISBN 978-80-7577-666-2 (ePUB)

ISBN 978-80-7577-667-9 (MobiPocket)

„DRAZÍ PŘÁTELÉ, BOJÍTE SE SMRTI?“

Patrice Lumumba,
první a jediný svobodně zvolený premiér
Demokratické republiky Kongo

ČÁST I POČÁTEK

KAPITOLA 1

TVÁŘ MÉHO OTCE

Můj život se zhroutil, když mi bylo šestnáct. To umřel táta. Měl srdce jako zvon, přesto umřel. Mohlo za to horko a dým z jeho kovárny? Je pravda, že od jeho práce, od jeho umění, ho nedokázalo nic odtrhnout. Rád ohýbal kov, podroboval si ho. Ale zdálo se, že práce ho jedi-
dině posiluje; byl v dílně naprosto šťastný. Tak co ho zabilo? Dodnes to nevím jistě. Doufám, že jsem za to nemohla já nebo to, co jsem tehdy udělala.

Sotva zemřel, vyběhla máma s pláčem z ložnice a složila se u zdi. V tu chvíli jsem věděla, že budu jiná. V ten okamžik mi došlo, že už nikdy nebudu schopná zcela ovládnout oheň, který mám v sobě. Stala jsem se jiným, ne tak docela lidským tvorem. Dnes vidím, že všechno, co se stalo potom, začalo právě tehdy.

Obřad se konal na kraji města, poblíž písečných dun. Kolem pole-
dne, ve strašném horku. Tělo leželo na pevném bílém plátně, obklo-
pené girlandou ze spletených palmových listů. Klečela jsem v písku vedle něj a loučila se. Nikdy nezapomenu na tu tvář. Nevypadala jako tátova. Táta měl tmavě hnědou kůži a plné rty. Tahle tvář byla na lí-
cích propadlá, rty vyschly a kůže se podobala šedohnědému papíru. Táto-
va duše odešla někam pryč.

Zasvrbělo mě na zátylku. Bílá rouška na hlavě mě nemohla ochrá-
nit před odtažitými, bázlivými pohledy. Tou dobou už mě všichni neustále pozorovali. Začala jsem zuby. Kolem mě klečely ostatní ženy, plakaly a kvílely. Tátu měli všichni rádi, přestože si vzal moji matku. Matku takové dcery. Matku *ewu*. Dávno mu to odpustili coby chybu, jakou někdy udělá i ten nejlepší muž. Přes křik kolem jsem zaslechla mámino tiché vzlykání. To ona utrpěla největší ztrátu.

Ted' byla na řadě, aby se rozloučila. Potom tělo odnesou a zpopelní. Naposledy jsem se podívala na tu tvář. *Už tě nikdy neuvidím*, došlo mi. Na to jsem nebyla připravená. Zamrkala jsem a sáhla si na hrud'. Tehdy se to stalo... když jsem se dotkla svojí hrudi. Nejdřív to bylo jen takové svědivé zabrnění, ale rychle se to proměnilo v něco silnějšího.

Čím víc jsem se snažila vstát, tím silnější to bylo a tím víc ve mně narůstal žal. *Nemůžou mi ho vzít*, říkala jsem si zoufale. *V jeho kovárně zůstalo ještě tolik kovu. Nedokončil svoji práci!* Ten pocit se šířil mojí hrudí a vyzářoval do ostatních částí těla. Nahrabila jsem se, abych ho zadržela v sobě. Potom jsem začala stahovat emoce od lidí kolem. Třásla jsem se a skřípala zuby. Zaléval mě vztek. *Hlavně ne tady!* děsila jsem se. *Ne na tátově pohřbu!* Život mě nenechal na pokoji ani na chvíli, abych mohla oplakat tátovu smrt.

Kvílení za mými zády utichlo. Slyšela jsem jen větřík. Bylo to přízračné. Něco se nacházelo v zemi pode mnou, nebo možná někde jinde. Najednou mě zaplavila bolest všech přítomných.

Instinktivně jsem tátovi položila ruku na paži. Lidé se rozkřičeli. Neotočila jsem se. Soustředila jsem se na to, co musím udělat. Nikdo se mě nesnažil odtáhnout. Nikdo se mě ani nedotkl. Strýce mojí kamarádky Luyu jednou zasáhl blesk během ungywy, bouře vzácně se vyskytující v období sucha. Přežil, ale potom neustále vykládal, jaké to bylo, jak to s ním uvnitř prudce zatřásl. Přesně tak jsem se teď cítila.

Hrůzou jsem zalapala po dechu. Nemohla jsem odtrhnout ruku od tátovy paže. Byla jsem k němu přitavená. Moje pískově zbarvená pokožka se od dlaně začala zalévat šedohnědou barvou. Spojili jsme se v jednu propletenou masu.

Rozkřičela jsem se.

Křik se mi zadrhl v hrdle a zakašlala jsem. Potom jsem zírala na tátův hrudník, jak se pomalu pohybuje nahoru a dolů, nahoru a dolů... Dýchal! Cítila jsem odpor i zoufalou nadějí zároveň. Zhluboka jsem se nadechla a vyjekla: „Žij, tati! Žij!“

Dvě ruce mě chytily za zápěstí. Věděla jsem, komu patří. Jeden prst měl zlomený a zavázaný. Jestli mě nepustí, ublížím mu mnohem hůř než před těmi pěti dny.

„Onyesonwu,“ řekl mi Aro do ucha a rychle pustil moje zápěstí. Nenáviděla jsem ho, ale poslouchala jsem. „Je mrtvý,“ pokračoval. „Nech ho jít, ať jsme toho všichni ušetřeni.“

A já jsem nějak... poslechla. Nechala jsem tátu jít.

Opět se rozhostilo naprosté ticho.

Jako by se svět na okamžik ponořil do vody.

Potom síla, která se ve mně shromáždila, vybuchla. Rouška mi odletěla z hlavy a moje copy zavlály. Všechno bylo vrženo dozadu — Aro, máma, rodina, přátelé, známí i cizí lidé, stůl s jídlem, padesát jamů, třináct velkých baobabových plodů, pět krav, deset koz, třicet slepic a hromada písku. Ve městě na třicet vteřin přestal jít proud; z domů museli vymést písek a počítače odnést na vyčištění.

A zase to podvodní ticho.

Podívala jsem se na svoji ruku. Když jsem se ji pokusila odtáhnout od tátovy studené, nehybné, mrtvé paže, ozval se trhavý zvuk, jako když se odlupuje slabé lepidlo. Na tátově kůži zůstal po mojí dlani otisk zaschlého slizu. Promnula jsem prsty. Zašustilo to a odpadly další suché kousky. Ještě jednou jsem se podívala na tátu. Potom jsem se v bezvědomí svalila na bok.

To bylo před čtyřmi lety. Teď se na mě podívej. Zdejší lidé vědí, že jsem to způsobila já. Chtějí moji krev, chtějí, abych trpěla, chtějí mě zabít. Cokoli se teď stane... Radši nic.

Dnes večer bys chtěl vědět, jak jsem se stala tím, čím jsem. Chceš vědět, jak jsem se sem dostala. Je to dlouhý příběh. Ale povím ti ho... Povím. Jsi blázen, jestli věříš tomu, co o mně vykládají. Budu ti vyprávět svůj příběh, abych ty lži vyvrátila. Naštěstí se i můj dlouhý příběh do toho tvého notebooku vejde.

Mám na to dva dny. Doufám, že to bude stačit. Brzo mě to všechno dožene.

Máma mi dala jméno Onyesonwu. Znamená to „Kdo se bojí smrti?“. Je to dobré jméno. Narodila jsem se před dvaceti lety, v nelehké době. Ironií osudu bylo, že jsem vyrostla daleko od všeho toho zabíjení..

KAPITOLA 2

TÁTA

Stačí se na mě podívat a každý hned pozná, že jsem byla počata při znásilnění. Když mě však poprvé uviděl táta, nezajímalo ho to. Kromě mámy je jediný, kdo mě měl od první chvíle rád. Proto pro mě bylo tak těžké nechat ho jít, když zemřel.

To já jsem tátu mámě vybrala. Bylo mi šest let.

Právě jsme s mámou dorazily do Jwahiru. Předtím jsme se toulaly po poušti. Jednoho dne se během toho toulání zastavila, jako by zaslechla něčí hlas. Často měla takové zvláštní chvílky, kdy se zdálo, že si s někým povídá. Potom řekla: „Je načase, abys šla do školy.“ Byla jsem moc malá, abych pochopila skutečný důvod. V poušti jsem byla spokojená, ale když jsme přišly do Jwahiru, rychle jsem si oblíbila městské tržiště coby svoje hřiště.

Během prvních dnů máma prodala skoro všechny kaktusové bonbony, které měla, aby rychle získala nějaké peníze. Kaktusové bonbony měly ve Jwahiru větší cenu než peníze. Byla to vynikající pochoutka. Máma se naučila kaktusy pěstovat. Nejspíš měla odjakživa v úmyslu vrátit se do civilizace.

Během několika týdnů zasadila kaktusové řízký, které si přinesla, a postavila stánek. Pomáhala jsem jí, jak jen jsem dovedla. Nosila jsem věci, vystavovala je a volala na zákazníky. Na oplátku jsem dostávala každý den hodinu volno, abych se mohla toulat. V poušti jsem se za jasných dnů vzdálila od mámy přes míli daleko, ale nikdy jsem se neztratila. Tržiště mi proto připadalo malé. Přesto tam bylo ledacos k vidění a na každém kroku také hrozily nějaké trable.

Byla jsem veselá dítě. Lidé pomlaskávali, bručeli a odvraceli zrak, když jsem kolem nich prošla, ale mně to bylo jedno. Mohla jsem tu

honit slepice a ochočené lišky, opřevzat upřené pohledy ostatních dětí a poslouchat cizí hádky. Písek na zemi byl někdy mokrý od rozlitého velbloudího mléka, jindy mastný a voňavý od přetékaných lahviček s parfémovanými oleji smíchanými s popelem z kadidel a často přilepený k velbloudímu, kravskému nebo liščímu trusu. Písek tu byl nasáklý kdečím, kdežto ten v poušti byl naprosto nedotčený.

Byly jsme ve Jwahiru teprve několik málo měsíců, když jsem našla tátu. Toho osudného dne bylo horko a slunečno. Když jsem odcházela z tržiště, vzala jsem si s sebou kalíšek vody. Nejdřív mě napadlo, že půjdu k nejpodivnější stavbě ve Jwahiru: k domu Osugba. K té velké, hranaté budově ozdobené podivnými útvary mě pořád něco přitahovalo. Byl to nejvyšší dům ve Jwahiru a také byl jediný postavený úplně celý z kamene.

„Někdy se půjdu podívat dovnitř,“ řekla jsem si a dívala se na dům.
„Ale dneska ne.“

Vzdálila jsem se od tržiště do míst, která jsem ještě neprozkoumala. Byl tu obchod s elektronikou, který prodával ošklivé repasované počítače, takové malé černošedé krámy s vykukujícími základními deskami a popraskanými kryty. Zajímalo mě, jestli jsou tak ošklivé i na dotyk. Ještě nikdy jsem si na počítač nesáhla. Natáhla jsem ruku.

„Kuš!“ okřikl mě majitel zpoza pultu. „Nesahat!“

Cucla jsem si vody a šla jsem dál.

Nohy mě nakonec donesly k jeskyni plné ohně a hluku. Bílá stavba z hliněných cihel byla zepředu otevřená. Uvnitř byla tma, ve které se občas zableskly žhavé plameny. Šel odtamtud horký vzduch, teplejší než ten venku, jako dech z tlamy nějaké příšery. Velká cedule na přední stěně hlásala:

**OGUNDIMOVO KOVÁŘSTVÍ —
BÍLÝM MRAVENCŮM NECHUTNÁ BRONZ, ČERVI NEŽEROU ŽELEZO.**

Zamžourala jsem na siluetu vysokého svalnatého muže uvnitř. Jeho tmavá, lesklá kůže byla začerněná od sazí. *Je jako jeden z těch hrdinů z Velké knihy*, pomyslela jsem si. Na ruku měl rukavice utkané z tenkých kovových drátků a na obličejí pevně přitahované černé brýle.

Velkým kladivem bušil do ohně a nozdry se mu nadouvaly. Svaly na obrovitých pažích se při každé ráně napínaly. Mohl by to být syn Ogun, bohyně kovu. Z jeho pohybů vyzařovala radost. *Vypadá, že má žízeň*, napadlo mě. Představila jsem si, jak ho musí škrábat krk plný popelu. Pořád jsem měla kalíšek s vodou. Byl ještě z poloviny plný. Vešla jsem do dílny.

Uvnitř bylo ještě tepleji. Já jsem ovšem vyrostla na poušti. Byla jsem zvyklá na extrémní horko i zimu. Ostražitě jsem sledovala jiskry odlétající z kovu, do kterého muž bušil. Potom jsem co nejuctivěji řekla: „*Oga*, přinesla jsem ti vodu.“

Lekl se mého hlasu. Pohled na vytáhlou holčičku, která byla navíc tím, co lidé nazývají *ewu*, ho překvapil ještě víc. Posunul si brýle na čelo. Kůži okolo očí, na kterou se nedostaly saze, měl zhruba stejně tmavě hnědou jako máma. *Na to, že celý den kouká do ohně, má opravdu bílé bělmo*, pomyslela jsem si.

„Děvče, tady nemůžeš být,“ řekl mi. Couvla jsem. Měl zvučný, sytý hlas. Kdyby promluvil v poušti, slyšela by ho zvířata v okruhu několika mil.

„Není tu takové vedro,“ řekla jsem a zvedla vodu. „*Tumáš*.“ Přistoupila jsem blíž a plně si uvědomovala, kdo jsem. Měla jsem na sobě zelené šaty, které mi ušila máma. Ušila je z lehké látky, ale zakrývaly mě celou, sahaly mi až po zápěstí a po kotníky. Přinutila by mě nosit i závoj přes obličej, neměla ovšem to srdce.

Bylo to zvláštní. Lidé mě většinou odháněli, protože jsem byla *ewu*. Někdy se kolem mě však shlukly ženy. „*Ta kůže*,“ říkaly jedna druhé — nikdy nemluvily přímo se mnou. „*Je tak hladká a jemná. Vypadá jako velbloudí mléko*.“

„*A vlasy má takové huňaté, jako chumáč suché trávy*.“

„*Má oči jako pouštní kočka*.“

„*Ani vytváří z ošklivosti zvláštní krásu*.“

„*Možná zkrásní, než projde rituálem jedenáctého roku*.“

„*Proč by jím procházela? Stejně si ji nikdo nevezme*.“ Následoval smích.

Muži na tržišti po mně chňapali, ale byla jsem rychlejší a uměla jsem škrábat. Naučila jsem se to od pouštních koček. Můj šestiletý

mozek nic z toho nechápal. Teď, když jsem stála před kovářem, jsem dostala strach, že se i jemu budou moje ošklivé rysy zdát podivně působivé.

Natáhla jsem k němu ruku s kalíškem. Vzal si ho a dlouze, zhluboka se napil, aby nepromrhal ani kapku. Byla jsem na svůj věk vysoká, ale on také. Musela jsem zaklonit hlavu, abych viděla jeho úsměv. Úlevně si oddechl a vrátil mi kalíšek.

„Dobrá voda,“ řekl a vrátil se ke kovadlině. „Ale na vodního skřítka jsi moc vysoká a moc drzá.“

Také jsem se usmála. „Jmenuju se Onyesonwu Ubaid. Jak se jmenuješ ty, *Oga*?“

„Fadil Ogundimu,“ odpověděl. Podíval se na svoje ruce v rukavičích. „Potřásl bych ti rukou, Onyesonwu, ale ty rukavice jsou horké.“

„To je v pořádku, *Oga*. Jsi kovář!“

„Jako byl můj otec a jeho otec a jeho otec a tak dále,“ přikývl.

„Jsme tu s mámou teprve pár měsíců,“ vyhrkla jsem. Uvědomila jsem si, že se připozdívá. „Jé, už musím jít, *Oga* Ogundimu!“

„Děkuju ti za vodu. Měla jsi pravdu. Měl jsem žízeň.“

Navštěvovala jsem ho potom často. Stal se mým nejlepším a jediným přítelem. Kdyby máma věděla, že chodím za nějakým divným chlapem, nasekala by mi a dostala bych na hodně týdnů domácí vězení. Kovářův učeň Ji mě nenáviděl, a kdykoli mě spatřil, dával mi to najevo znechucenými úšklebky, jako bych byla nakažené divoké zvíře.

„Nevšímej si ho,“ říkal mi kovář. „Umí to s kovem, ale chybí mu představitost. Odpusť mu to. Je jednodušší.“

„Myslíš, že vypadám zlá?“ zeptala jsem se.

„Jsi roztomilá,“ usmál se na mě. „Žádné dítě nemůže za to, jak bylo počato.“

Nevěděla jsem, co znamená *počato*, a neptala jsem se. Řekl o mně, že jsem roztomilá, a já nechtěla, aby si to rozmyslel. Ji naštěstí většinou chodil odpoledne, když už bylo chladněji.

Brzy jsem kováři začala vykládat o svém životě v poušti. Byla jsem malá a nevěděla jsem, že bych si takové citlivé věci měla nechat pro sebe. On mi na oplátku prozradil něco o kovech, třeba které jsou v ohni dobře tvárné a které ne.

„Jaká byla tvoje žena?“ zeptala jsem se ho jednoho dne. Ve skutečnosti jsem to jen tak plácla. Víc mě zajímala malá hromádka pečiva, kterou mi koupil.

„Njeri. Měla černou kůži.“ Oběma velkýma rukama si objal stehno. „A měla hodně silné nohy. Závodila na velbloudech.“

Spolkla jsem sousto, které jsem právě žvýkala. „Fakt?“

„Lidi říkali, že právě díky těm nohám se udrží na velbloudu, ale já jsem věděl, jak je to ve skutečnosti. Měla takový dar.“

„Jaký dar?“ zeptala jsem se a naklonila se kupředu. „Uměla procházet zdmi? Létat? Jíst sklo? Proměnit se v brouka?“

Kovář se zasmál. „Moc čteš.“

„Dvakrát jsem přečetla Velkou knihu!“ pochlubila jsem se.

„To je působivé. Ale moje Njeri uměla mluvit s velbloudy. Mluvení s velbloudy je mužská práce, takže si místo toho vybrala závodění. Akorát že jen nezávodila, ale hlavně vyhrávala. Poznali jsme se, když jsme byli ještě mladí. Vzali jsme se, když nám bylo dvacet.“

„Jaký měla hlas?“ zeptala jsem se.

„Otravný a krásný,“ odpověděl.

Nechápavě jsem se zamračila.

„Byla hodně hlučná,“ vysvětlil mi a vzal si ode mě kousek chleba. „Když byla šťastná, hodně se smála, a když ji něco našťvalo, hodně křičela. Chápeš?“

Přikývla jsem.

„Nějakou dobu jsme byli šťastní,“ pokračoval a odmlčel se.

Čekala jsem. Věděla jsem, že teď přijde něco špatného. Protože pořád jen koukal na svůj kousek chleba, zeptala jsem se: „A? Co se stalo dál? Provedla ti něco?“

Uchechtl se a já jsem byla ráda, i když jsem otázku položila zcela vážně. „Ne. V den, kdy jela svůj nejrychlejší závod v životě, se stalo něco hrozného. Musela bys to vidět, Onyesonwu. Byl to finálový závod na Slavnostech deště. Už ho předtím vyhrála, ale tentokrát měla na to překonat rekordní čas v závodu na půl míle.“

Chvíli mlčel. „Byl jsem v cíli. Všichni jsme byli v cíli. V noci předtím přšelo a země ještě klouzala. Měli ten závod přesunout na jiný den. Objevil se její velbloud, nohy mu jen kmitaly. Běžel tak rychle, jak

ještě žádný velbloud neběžel.“ Kovář zavřel oči. „Potom špatně šlápl a... svalil se.“ Zlomil se mu hlas. „Silné nohy se Njeri staly osudnými. Držely ji na místě, a když velbloud upadl, rozmačkal ji pod sebou.“

Pruďce jsem se nadechla a přitiskla si dlaně na ústa.

„Kdyby bývala spadla, přežila by. Byli jsme manželé teprve tři měsíce.“ Vzdychl. „Velbloud, na kterém jela, se od ní odmítal hnout. Kamkoli putovalo její tělo, tam šel i on. Za několik dní po kremaci posel žalem. Všichni velbloudi v okolí několik týdnů plivali a mručeli.“ Natáhl si rukavice a vrátil se ke kovadlině. Rozhovor skončil.

Měsíce plynuly. Každých pár dní jsem ho navštěvovala. Věděla jsem, že u mámy pokouším štěstí, ale domnívala jsem se, že to stojí za to riziko. Jednou se mě zeptal, jak jsem se dnes měla. „Dobře,“ odpověděla jsem. „Včera o tobě mluvila jedna paní. Tvrdila, že jsi nejlepší kovář v dějinách a nějaký Osugbo ti dobře platí. To je ten, co mu patří dům Osugba? Tam jsem se vždycky chtěla podívat.“

„Osugbo není člověk,“ odpověděl kovář a prohlížel si kus vykovaneho železa. „Je to skupina jwahirských starších, kteří tu udržují pořádek, stojí v čele naší vlády.“

„Aha,“ řekla jsem, i když jsem nevěděla, co je to „naše vláda“, ale bylo mi to jedno.

„Jak se má tvoje máma?“ zeptal se.

„Dobře.“

„Rád bych ji poznal.“

Zadržela jsem dech a zamračila se. Kdyby se o něm dozvěděla, dostala bych největší výprask v životě a potom bych přišla o nejlepšího kamaráda. *Proč ji chce poznat?* přemýšlela jsem a najednou se mě zmocnil silně majetnický pocit k matce. Těžko jsem mu však mohla v něčem zabránit. Kousla jsem se do rtu a velmi váhavě řekla: „Fajn.“

K mému zděšení přišel do našeho stanu ještě ten večer. Měl na sobě dlouhé bílé splývavé kalhoty a bílý kaftan a vypadal úžasně. Přes hlavu si přehodil bílou roušku. Obléknout se celý do bílého bylo znamením velké pokory. Většinou to dělaly ženy. Pokud to udělal muž, bylo to zcela výjimečné. Věděl, že k mojí matce musí přistupovat opatrně.

Máma se ho nejdřív bála a zlobila se na něj. Když jí řekl o našem přátelství, nařezala mi na zadek tak bolestivě, že jsem utekla

a několik hodin jsem brečela. Přesto uplynul jeden měsíc a táta s mámou se vzali. Den po svatbě jsme se přestěhovaly do jeho domu. Od té doby mělo být všechno dokonalé. Pět let to bylo dobré. Pak se začaly dít ty divné věci.

KAPITOLA 3

PŘERUŠENÝ ROZHOVOR

Táta připoutal mámu a mě ke Jwahiru. I kdyby ovšem ještě žil, stejně bych skončila tady. Nebylo mi souzeno zůstat ve Jwahiru. Byla jsem moc nestálá a poháněly mě ještě další věci. Od samotného početí jsem znamenala problém. Byla jsem jako skvrna. Jako jed. Uvědomila jsem si to ve věku jedenácti let. Tehdy se mi stalo cosi divného. Incident mámu donutil, aby mi konečně vyložila ošklivou pravdu.

Byl večer a rychle se blížila bouře. Stála jsem ve dveřích zadního vchodu a dívala se na ni, když vtom přímo před mýma očima zaútočil na mámině zahradě velký orel na vrabce. Orel srazil vrabce k zemi a pak ho odnesl. Na místě zůstala tři hnědá krvavá pírka, která se snesla mezi mámina rajčata. Šla jsem je sebrat a bouře se zrovna ohlásila hromem. Promnula jsem krev mezi prsty. Nevím, proč jsem to udělala.

Krev byla lepkavá a její mědnatý pach mě štípal do nosu, jako bych se v ní topila celá. Z nějakého důvodu jsem naklonila hlavu a poslouchala, vnímala. *Něco se děje*, pomyslela jsem si. Obloha potemněla. Zvedl se vítr. Přinesl... další pach. Podivný pach, který jsem se od té doby naučila identifikovat, ale nikdy ho nedokážu popsat.

Čím víc jsem ho vdechovala, tím víc se cosi rozpoutávalo v mojí hlavě. Napadlo mě, jestli bych neměla utíkat dovnitř, ale nechtěla jsem to zanést do domu. Vnímala jsem hukot, potom bolest. Zavřela jsem oči.

V hlavě jsem měla dveře z oceli, dřeva a kamene. Bolest přicházela z toho, jak se ty dveře pootevíraly. Skrz pronikal horký vzduch. Cítila jsem se divně, jako by každý pohyb, který bych udělala, mohl něco

rozbit. Padla jsem na kolena a začala dávit. Všechny svaly se mi stahovaly v křečích. Potom jsem přestala existovat. Nic si nepamatuju. Ani tmu.

Bylo to hrozné.

Probrala jsem se na vysokém irokovém stromě, který rostl uprostřed města. Byla jsem nahá. Pršelo. Pocity ponížení a zmatku neoddělitelně patřily k mému dětství. Lze se divit, že nikdy nebyl daleko ani hněv?

Zadržela jsem dech, abych se nerozplakala z toho šoku a strachu. Velká větev, které jsem se chytila, byla kluzká. Také jsem nedokázala setřást pocit, že jsem právě zemřela a zase obžívla. Ale to v tu chvíli nebylo důležité. Jak se dostanu dolů?

„Musíš skočit!“ křikl kdosi.

Dole stál můj otec a nějaký kluk s košem na hlavě. Zaskřípala jsem zuby zlostí a studem a sevřela větev pevněji.

Táta natáhl ruce. „Skoč!“ křikl.

Zaváhala jsem. *Nechci zase umřít*, říkala jsem si. Zakňourala jsem. Abych se vyhnula dalším myšlenkám, raději jsem skočila. Svalili jsme se s tátou na mokrou zem pokrytou irokovými plody. Vyškrábala jsem se na nohy a přitiskla se k němu ve snaze schovat se. Sundal si košili a já si ji rychle oblékla. Rozmačkané ovoce v dešti silně trpce páchlo. Budeme potřebovat pořádnou koupel, abychom ze sebe ten pach a fialové fleky dostali. Tátovo oblečení bylo zničené. Rozhlédla jsem se. Kluk zmizel.

Táta mě vzal za ruku a mlčky jsme kráčeli domů. Vlekli jsme se deštěm a já se snažila udržet oči otevřené. Byla jsem tak vyčerpaná, že mi cesta domů připadala nekonečná. *To jsem se sama dostala tak daleko?* přemítala jsem. *Jak...?* Doma jsem zastavila tátu u dveří. „Co se stalo?“ zeptala jsem se konečně. „Jak jsi věděl, kde mě najdeš?“ „Nejdřív tě usušíme,“ řekl konejšivě.

Otevřeli jsme dveře a máma okamžitě přiběhla. Trvala jsem na tom, že jsem v pořádku, ale nebyla jsem. Zase jsem padala kamsi do zapomnění. Zamířila jsem do svého pokoje.

„Nech ji,“ řekl táta mámě.

Vlezla jsem si do postele a usnula obyčejným hlubokým spánkem.

„Vstávej,“ pošeptala mi máma. Uplynulo několik hodin. Oči jsem měla zalepené a tělo mě bolelo. Pomalu jsem se posadila a promnula si obličej. Máma si posunula židli blíž k mojí posteli. „Nevím, co se ti stalo,“ řekla, ale nepodívala se na mě. Už tehdy mě napadlo, jestli mi říká pravdu.

„Já taky ne, mami.“ Vzdychla jsem a mnula si rozbolavělé paže a nohy. Pořád jsem ze sebe cítila pach irokových plodů.

Vzala mě za ruce. „Povím ti to jen jednou.“ Zaváhala, zavrtěla hlavou a sama pro sebe si posteskla: „Ach jo, Ani, je jí teprve jedenáct.“ Potom naklonila hlavu a vrhla na mě ten pohled, který jsem tak dobře znala. Naslouchací pohled. Mlaskla a přikývla.

„Mami, co se...“

„Slunce bylo vysoko na nebi,“ začala svým tichým hlasem. „Všechno zářilo. Tehdy přišli. Většina žen, kterým bylo víc než patnáct, byla v poušti na Rozhovoru. Bylo mi asi dvacet...“

Nuruští ozbrojenci počkali, až okekské ženy odejdou do pouště, kde zůstanou sedm dnů, aby vzdaly hold bohyni Ani. „Okeke“ znamená „ti, kteří byli stvořeni“. Okekové mají kůži barvy noci, protože byli stvořeni dřív, než přišel den. Byli tu první. Později, po mnoha dalších událostech, se objevili Nuruové. Přišli z hvězd, proto má jejich kůže barvu slunce.

Dohoda o jménech se musela odehrát v době míru, protože bylo dobře známo, že Okekové se zrodili proto, aby byli otroky Nuruů. Kdy si dávno, v éře Staré Afriky, provedli něco strašného, co Ani přimělo naložit jim tohle břemeno. Je to napsáno ve Velké knize.

Ačkoli Najeeba žila s manželem v malé okekské vesničce, kde nikdo nebyl otrokem, věděla, kde je její místo. Kdyby žila, stejně jako kdokoli další z vesnice, v Království sedmi řek, vzdáleném jen patnáct mil na východ, kde bylo víc blahobytu, strávila by život službou Nuruům.

Většina Okeků se řídila starým rčením, že had, který sní o životě ještěrky, je pošetilý blázen. Ale jednoho dne před třiceti lety se skupina okekských mužů a žen ve městě Zin rozhodla, že to pro ně neplatí. Měli toho dost. Vzbouřili se a vyrukovali s námitkami i požadavky.

Jejich rozrušení se rozšířilo do nedalekých měst a vesnic v království. Okekové za svoje ambice tvrdě zaplatili. Zaplatili za ně všichni, jak už to u genocid bývá. Okekští rebelové, kteří nebyli zlikvidováni, museli utéct na východ.

Najeeba tiskla hlavu k písku, oči měla zavřená a soustředila se na svoje nitro. Povídala si s Ani a usmívala se. Když jí bylo deset let, vyrazila s otcem a bratry na obchodní cesty po solných stezkách. Od té doby milovala otevřenou poušť. Také milovala cestování. Usmála se ještě víc a zavrtala hlavu hlouběji do písku. Modlících se žen okolo si nevšímala.

Najeeba vyprávěla Ani, jak před několika dny seděla večer s manželem venku a viděla, jak z nebe padá pět hvězd. Říká se, že počet padajících hvězd, které muž se ženou uvidí, značí počet jejich dětí. Zasmála se pro sebe. Netušila, že je to na dlouhou dobu její poslední smích.

„Moc toho nemáme, ale otec by na mě byl hrdý,“ pronesla Najeeba svým sytým hlasem. „Máme dům, do kterého nám pořád leze písek. Náš počítač byl starý, už když jsme ho kupovali. Naše kondenzační stanice pochyťají z mraků jen polovinu vody, než by měly. Zase se začalo zabíjet a tentokrát nedaleko. Nemáme ještě děti, ale jsme šťastní. A také ti děkuju...“

Zavrčely skútry. Najeeba zvedla hlavu. Přijel jich celý průvod a všechny měly vzadu za sedadlem oranžovou vlajku. Muselo jich být nejméně čtyřicet. Najeeba a její skupina žen byly na míle daleko od vesnice. Odešly před čtyřmi dny, pily vodu a jedly jen chléb. Takže nebyly jen samy, ale ještě k tomu zesláblé. Dobře věděla, co je to za lidi. *Jak věděli, kde nás najdou?* napadlo ji. Poušť dávno vymazala jejich stopy.

Nenávist se tedy nakonec dostala i do jejího domova. Její vesnice byla klidné místo s nevelkými, ale pěkně postavenými domky a malým, ale dobře zásobeným trhem. Největší událostí tu byly svatby. Líbezná, neškodná osada ukrytá mezi lenivými palmami. Až doteď.

Skútry kroužily kolem žen a Najeeba se ohlédla k vesnici. Hekla, jako by dostala ránu do břicha. K nebi se valil černý kouř. Bohyně Ani se neobtěžovala ženy upozornit, že umírají. Že zatímco mají hlavu v písku, jejich děti, manželé a příbuzní doma jsou zabíjeni a jejich domovy zapalovány.

Na každém skútru jel muž a na některých je doprovázely i ženy. Slunečné tváře měli zahalené oranžovými závoji. Jejich drahé vojenské oblečení — pískové kalhoty, blůzy a kožené boty — bylo zřejmě ošetřené gelem proti počasí, aby zůstalo v horku chladivé. Najeeba, která stála a s otevřenými ústy civěla na dým, si vzpomněla, že její manžel ten gel chtěl, aby se mu lépe pracovalo nahoře na palmách. Nemohl si ho však dovolit. *Už si ho nikdy nekoupí*, pomyslela si.

Okekské ženy se rozkřičely a rozprchly se do všech stran. Najeeba zaječela tak hlasitě, že z plíc vypudila veškerý vzduch a hluboko v krku jí cosi povolilo. Později si uvědomila, že ji v tu chvíli navždy opustil hlas. Rozběhla se v opačném směru od vesnice. Nuruové kolem nich však vytvořili velký kruh a nahnali je zpátky jako stádo divokých velbloudů. Okekské ženy se krčily a jejich dlouhé, zvonkově modré řízy vlály ve vánku. Nuruští muži sesedli a jejich ženy je následovaly. Přistoupili blíž. A začalo znásilňování.

Všechny okekské ženy, mladé, dospělé i staré, byly znásilněny. Opačkováně. Muži se neunavili — jako by byli očarovaní. Když se vyčerpali do jedné ženy, měli ještě co dát druhé a po ní další. Při znásilňování zpívali. Nuruské ženy, které přijely s nimi, se smály, ukazovaly si a také zpívaly. Zpívaly v obecném jazyce sipo, aby jim okekské ženy rozuměly.

*Krev Okeků proudem teče,
před potupou neuteče.
Tvrdou pěstí je pobijeme,
jejich zemi jim sebereme.
Až vás všechny vyhladíme,
velkou Ani tím potěšíme.*

Ohavní, špinaví otroci, Ani vás konečně zabila!

Najeeba to schytala nejhůř. Ostatní okekské ženy byly zbity a znásilněny a potom se násilníci přesunuli k dalším, takže měly chvilku na vydechnutí. Muž, který se zmocnil Najeeby, u ní však zůstal. Neměl u sebe nuruskou ženu, která by se smála a sledovala ho. Byl vysoký a silný jako býk. Jako zvíře. Závoj mu zakrýval tvář, ale nezakryl jeho vztek.

Popadl Najeebu za silné černé copy a odtáhl ji kus od ostatních. Snažila se vstát a utéct, ale byl příliš rychlý. Přestala bojovat ve chvíli, kdy spatřila jeho nůž... lesklý a ostrý. Zasmál se a nožem jí rozřízl oblečení. Dívala se mu do očí, jediné části jeho tváře, kterou viděla. Byly zlatohnědé a vrásky kolem nich rozzlobeně pocukávaly.

Když ji přitiskl k zemi, vytáhl z kapsy zařízení tvaru mince a položil ho vedle ní. Taková zařízení se používala jako časomíra, na počasi nebo na uložení souboru s Velkou knihou. Tohle mělo nahrávací mechanismus. Vyjela z něj malá černá kamerka a se zacvakáním a zabzučením začala nahrávat. Muž se dal do zpěvu a zabodl nůž do písku vedle Najeebiny hlavy. Na rukojeti přistáli dva velcí černí brouci.

Roztáhl jí nohy a zabořil se do ní, aniž přestal zpívat. Mezi písněmi pronášel nuruská slova, jimž nerozuměla. Rozčilená, ostrá, štekavá slova. V Najeebě se po chvíli vzedmul vztek, plivla po něm a také na něj vyštěkla. Chytil ji za krk, chopil se nože a tiskl jí ho pod levé oko, dokud se nepřestala bránit. Pak zpíval ještě hlasitěji a znásilňoval ji ještě prudčeji.

Najeeba po chvíli ucítila chlad, potom otupěla a nakonec zmlkla. Staly se z ní pouhé oči, které vše sledovaly. Do jisté míry taková bývala vždycky. Jako malá spadla ze stromu a zlomila si ruku. Přestože ji to bolelo, klidně vstala, opustila svoje vyděšené kamarády a šla domů za mámou, která ji odvedla ke kamarádce, jež uměla napravovat zlámané kosti. Najeebino zvláštní chování rozčilovalo jejího otce, kdykoli něco provedla a byla bita. Ať ji bil jakkoli tvrdě, nevydala ani hlásku.

„Její Alusi nemá ani kousek respektu!“ říkal vždycky matce. Když měl však svoji obvyklou dobrou náladu, chválil ji a říkal: „Nech svoji Alusi putovat, dcero. Uvidíš, co všechno uvidíš!“

Teď její Alusi, ta nehmotná část, která dokázala utišit bolest a jen pozorovat, vystoupila do popředí. Najeebina mysl nahrávala stejně jako mužova kamera. Každý detail. Mysl zaznamenala, že když ten muž zpíval, měl navzdory hrozným slovům krásný hlas.

Trvalo to asi dvě hodiny, přestože Najeebě to připadalo jako den a půl. Ve vzpomínkách viděla slunce putovat po nebi, zapadat a zase vycházet. Trvalo to prostě dlouho, to bylo důležité. Nuruové zpívali, smáli se, znásilňovali a občas i zabili. Pak odjeli. Najeeba ležela na

zádech v roztrhaných šatech a její potlučený, odřený klín byl vystavený slunci. Poslouchala, jestli uslyší něčí dech, sténání nebo pláč, a chvíli neslyšela nic. Byla ráda.

Potom Amaka zakřičela: „Vstaňte!“ Amaka byla o dvacet let starší než Najeeba. Byla silná a často mluvila za všechny ženy z vesnice. „Vstávejte, rychle!“ opakovala a zavrávala. „Zvedejte se!“ Obešla všechny ženy a kopala do nich. „Jsme mrtvé, ale dokud dýcháme, tak tady neumřeme.“

Najeeba bez hnutí poslouchala, jak Amaka kope ostatní do stehů a tahá je za ruce. Doufala, že dokáže hrát mrtvou tak přesvědčivě, aby ji oklamala. Věděla, že její manžel je mrtvý, a i kdyby nebyl, stejně už by se jí nedotkl.

Nuruští muži a jejich ženy to neudělali jen proto, že je chtěli trýznit a zostudit. Chtěli zplodit *ewu*. *Ewu* děti nejsou plody zakázané lásky mezi Nuru a Okeky a nejsou to ani Noemové, tedy Okekové narození se světlou kůží. *Ewu* jsou děti násilí.

Okekská žena nikdy nezabije dítě, které v ní bylo počato. Vzepře se i svému muži, jen aby dítě udržela naživu. Zvyk ovšem diktuje, že každé dítě je dítětem jejího otce. Nuruové zasadili jed. Okekská žena, která porodí *ewu*, je skrze dítě připoutána k Nuruům. Nuruové chtěli zničit okekské rodiny v samém zárodku. Najeebův byl ovšem jejich krutý plán ukradený. Žádné dítě v ní počato nebylo. Chtěla jen umřít. Když se k ní Amaka dostala, stačilo jedině kopnutí a Najeeba se rozkašlala.

„Mě neoblafneš, Najeebo. Vstávej,“ poručila Amaka. Levou půlku obličeje měla modrofialovou. Levé oko jí oteklo tak, že zůstalo zavřené.

„Proč?“ zeptala se Najeeba svým novým neslyšným hlasem.

„Protože to tak děláme.“ Amaka k ní natáhla ruku.

Najeeba se odvrátila. „Nech mě umřít. Nemám děti. Bude to tak nejlepší.“ Najeeba cítila břemeno ve svém lůně. Kdyby vstala, všechno semeno, které do ní bylo napumpováno, by vyletělo ven. Z té představy se jí udělalo zle, otočila hlavu a chvíli nasucho dávala. Když se její žaludek uklidnil, Amaka u ní pořád stála. Odplivla si na zem vedle Najeeby. Plivanec byl krvavý. Pokusila se Najeebu vytáhnout

na nohy. Bolest v břiše zesílila, ale Najeebě se podařilo udržet tělo ochablé a těžké. Amaka ji nakonec rozzlobeně pustila, znovu si odplivla a šla dál.

Ženy, které si zvolily život, se zvedly a vracely se do vesnice. Najeeba zavřela oči a cítila, jak jí z rány na čele prosakuje krev. Za chvíli se opět rozhostilo ticho. *Opustit tohle tělo bude jednoduché*, pomyslela si. Odjakživa ráda cestovala.

Ležela tam, dokud ji od slunce nezačal pálit obličej. Smrt přicházela pomaleji, než by se jí líbilo. Otevřela oči a posadila se. Jejím očím chvíli trvalo, než se přizpůsobily jasnému světlu. Potom spatřila těla a kaluže krve, které se vpíjely do písku, jako by ženy byly obětovány poušti. Pomalu vstala, šla ke svojí tašce a zvedla ji.

„Nech mě být,“ pronesla o několik minut později Tekka, když s ní Najeeba zatřásla. Tekka byla jediná živá mezi pěti těly. Najeeba se ztěžka posadila do písku vedle ní. Promnula si bolavé místo na hlavě, kde ji násilník hrubě tahal za vlasy. Podívala se na Tekku. Spletené copánky měla plné písku a s každým nádechem se zašklebila. Najeeba opatrně vstala a pokusila se ji zvednout.

„Nech mě být,“ opakovala Tekka a zlostně se na ni podívala. A tak ji Najeeba nechala být.

Vlekla se zpátky do vesnice, ačkoli tím směrem šla jen ze zvyku. Prosila Ani, aby jí poslala do cesty někoho, kdo ji zabije, například Iva nebo další Nuruy. Nebyla to však Anina vůle.

Vesnice hořela. Domy doutnaly, zahrady byly zničené, ze skútrů šlehal plameny. Na ulicích leželi mrtví. Spousta jich byla k nepoznání ohořelá. Nuruové během svých nájezdů shromáždili nejsilnější okekské muže, svázali je, polili petrolejem a zapálili.

Najeeba neviděla žádné nuruské muže ani ženy, ať živé nebo mrtvé. Vesnice byla snadný cíl, zranitelný, nicnetušící; nikdo ji nehlídal, nikdo si nepřipouštěl nebezpečí. *Idioti*, pomyslela si. Kolem stény ženy. Muži plakali před svými domy. Všude se motaly zmatené děti. Ze slunce, hořících domů, skútrů a lidí sálalo dusivé vedro. Než slunce zapadne, nastane nové putování na východ.

Když Najeeba došla ke svému domu, tiše vyslovila manželovo jméno. Potom se pomočila. Moč páčila a stékala jí po odřených nohách.

Polovina domu hořela. Zahrada byla zničená. Skútr také hořel. Ale Idris, její manžel, seděl na zemi s hlavou v dlaních.

„Idrisi,“ zašeptala Najeeba znovu. *Vidím duchy*, napadlo ji. *Zafouká vítr a odnese ho*. Neměl na obličejích žádnou krev, a třebaže měl kolena modrých kalhot olepená pískem a podpaží modrého kaftanu ztmavlá potem, nic mu nebylo. Byl to vážně on, ne duch. Najeeba chtěla říct: „Ani je milosrdná,“ ale bohyňe milosrdná nebyla. Ani náhodou. Ušetřila sice jejího muže, ale ji samotnou zabila, a přitom ji nechala naživu.

Když ji Idris spatřil, vykřikl radostí. Vběhli si do náruče a několik minut se drželi. Idris byl cítit potem, úzkostí, strachem a zkázou. Najeeba si netroufala pomyslet, jak asi páchne ona.

„Jsem dospělý muž, ale schoval jsem se jako dítě,“ řekl jí do ucha. Políbil ji na krk. Najeeba zavřela oči a přála si, aby ji Ani na místě zabila.

„Bylo to tak nejlepší,“ zašeptala.

Potom ji od sebe odtáhl a Najeeba věděla, co se stane. „Ženo,“ řekl a podíval se na její roztrhané oblečení. Odhalovalo její pubické ochlupení, její pohmožděná stehna a břicho. „Zakryj se!“ řekl a přitáhl cáry jejich šatů k sobě. Oči mu zvlhly. „Z-z-zakryj se, O!“ Zatvářil se bolestněji a chytil se za bok. Couvl. Znovu se podíval na Najeebu, zamžoural a zavrtěl hlavou, jako by se snažil něco odehnat. „Ne.“

Ustupoval s rukama před sebou a Najeeba tam jen stála. „Ne,“ opakoval. Z očí mu kanuly slzy, ale jeho výraz ztvrdl.

Potom s prázdným výrazem sledoval, jak Najeeba kráčí do hořícího domu. Nevšímal si žáru ani praskání a pukání umírajícího domu. Systematicky shromáždila několik věcí, trochu peněz, které měla schované, hrnec, kondenzační stanici, hru, kterou jí před lety věnovala sestra, fotografii svého usmívajícího se manžela a plátěný pytlíček se solí. Sůl se v poušti hodila. Jediná fotka zemřelých rodičů, kterou měla, hořela.

Najeeba se nechystala žít dlouho. Proměnila se v Alusi, která v ní prý odjakživa žila, jak říkal otec; v pouštního ducha, který se rád toulal po vzdálených místech. Když přišla do vesnice, doufala, že její muž žije. Když ho našla, doufala, že bude jiný. Ale patřila k Okekům. Jak si mohla dovolit doufat?

Dokáže přežít v poušti. Naučila se to na každoročních poutích se ženami a na cestách po solných stezkách s otcem a bratrem. Věděla, jak použít stanici k vysrážení kapek vody ze vzduchu. Uměla chytat do pastí lišky a zajíce. Věděla, kde najde želví, ještěřci a hadí vejce, a které kaktusy jsou jedlé. A protože už byla mrtvá, nebála se.

Najeeba šla a šla a hledala místo, kde by mohla nechat svoje tělo zemřít. *Za týden*, říkala si, když se utábořila. *Zítřka*, pomyslela si, když se plahočila dál. Pak si uvědomila, že je těhotná, a smrt už nepřipadala v úvahu. Ve svoji mysli však zůstávala Alusi a svoje tělo ovládala a udržovala tak, jako by to byl počítač. Putovala na východ, dál od nuroských měst, vstříc pustinám, kde žili Okekové v exilu. V noci, když uléhala ve stanu, slyšela hlasy nuroských žen, jak se venku smějí a zpívají. Bezhlasně na ně křičela, ať vejdou a dorazí ji, jestli to dokážou. „Utrhám vám prsa!“ hrozila. „Vypiju vaši krev, abych nasýtila to dítě, které ve mně roste!“

Když usnula, často vidala svého muže Idrise, jak u ní stojí, rozrušený a smutný. Idris ji dva roky hluboce miloval. Když se probudila, musela se podívat na jeho fotku, aby si vzpomněla, jaký býval dřív. Za nějakou dobu už to nepomáhalo.

Najeeba strávila v nicotě několik měsíců, zatímco její břicho rostlo a porod se blížil. Když neměla nic jiného na práci, seděla a dívala se do prázdna. Někdy hrála svoji hru *Temné stíny* a pokaždé vyhrávala s vyšším skóre než posledně. Někdy si povídala s dítětem. „Svět lidí je krutý,“ říkala mu. „Ale poušť je krásná. Alusi, *mmuo* a všichni duchové tu můžou žít v klidu a míru. Až přijdeš, také se ti tu bude líbit.“

Stala se z ní nomádka. Cestovala za chladných částí dne a vyhýbala se městům a vesnicím. Když byla asi ve čtvrtém měsíci, bodl ji do paty štír. Noha jí bolestivě otekla a Najeeba musela dva dny ležet. Nakonec však vstala a šla dál.

Když konečně začala rodit, byla nucena si přiznat, že všechno, co si v uplynulých měsících namlouvala, byl omyl. Nebyla Alusi a nechystala se porodit stejné éterické dítě. Byla osamocená žena v poušti. Lehla si na tenkou podložku ve stanu celá vyžděšená a oblečená v ošuntělé noční košili, jediném oděvu, do kterého se její rostoucí tělo vešlo.

To tělo, které konečně uznala za svoje, se proti ní spiklo. Bylo to jako bojovat s neviditelnou příšerou, která jí tahala a strkala. Najeeba klela, křičela a trpěla. *Jestli taďy umřu, to dítě umře osamělé*, napadlo ji zoufale. *Žádné dítě si nezaslouží zemřít osamělé*. Vydržela to. Soustředila se.

Po hodině strašných stahů převzala vládu její Alusi. Najeeba se uvolnila, poodstoupila a jen se dívala a nechala svoje tělo, aby udělalo to, pro co bylo stvořeno. Za několik hodin se objevilo dítě. Najeeba by odpřisáhla, že ječelo, ještě než bylo venku. Tak bylo naštvané. Najeeba pochopila, že hned od začátku nebude mít rádo překvapení a nebude mít moc trpělivosti. Přerázla pupeční šňuru, podvázala pupek a přitiskla si dítě k prsu. Byla to holčička.

Najeeba ji chovala a s hrůzou sledovala, jak ona sama bez ustání krvácí. Do mysli se jí nepřetržitě pokoušely vplížit představy, jak leží na písku a vytéká z ní semeno. Teď, když byla zase člověk, už nebyla proti takovým představám imunní. Odehnala je a zaměřila pozornost na rozzlobené dítě ve svoji náruči.

Asi hodinu unaveně seděla a přemýšlela, jestli tu vykrvácí k smrti, když krvácení konečně zpomalilo a nakonec ustalo. Najeeba s dítětem v náruči usnula. Když se probudila, dokázala vstát. Měla sice pocit, že jí rozkrokem vypadnou všechny útroby, ale šlo to. Podívala se zblízka na svoje dítě. Mělo její plné rty a vysoké lícní kosti, ale úzký rovný nos patřil někomu, koho Najeeba neznala.

A oči, ty oči! Měly zlatohnědou barvu *jeho* očí. Jako by se na ni očima dítěte díval on sám. Pokožka a vlásky dítěte měly onen zvláštní pískový odstín. Najeeba tenhle vzhled, příznačný pouze pro děti počaté násilím, znala. *Psalo se o něm někdy ve Velké knize?* Nebyla si jistá. Moc ji nečetla.

Nuruové měli žlutohnědou kůži, úzký nos, tenké rty a hnědé nebo černé vlasy, které vypadaly jako dobře ošetřovaná koňská hříva. Okekové měli tmavě hnědou pokožku, široké nozdry, plné rty a husté černé vlasy podobné ovčímu rounu. Nikdo nevěděl, proč *ewu* děti vypadají tak, jak vypadají. Nepodobají se Okekům ani Nuruům, spíš nějakým pouštním duchům. Bude trvat měsíce, než se na tvářičkách dítěte objeví typické pihy. Najeeba se děťátku zadívala do očí. Potom přitiskla rty na jeho ouško a vyslovila jeho jméno.

„Onyesonwu,“ opakovala. Byla to pravda. Chtěla tu otázku zakřičet k nebi: „Kdo se bojí smrti?“ Jenže neměla hlas a mohla jen šeptat. *Jednoho dne Onyesonwu pronese svoje jméno tak, jak má znít*, pomyslela si.

Najeeba pomalu došla ke kondenzační stanici a připojila velký pytel na vodu. Potom stanici spustila. Stroj se ozval hlasitým *vhůš* a vytvořil kolem sebe obvyklý náhlý chlad. Onyesonwu to vytrhlo ze spánku a rozplakala se. Najeeba se usmála. Umyla Onyesonwu a potom i sebe. Pak se napila, najedla a s jistými obtížemi dceru nakojila. Dítě nechápalo, jak se má přisát. Nastal čas jít. Krev z porodu přiláká divoká zvířata.

Následující měsíce se Najeeba soustředila na Onyesonwu. To ji donutilo, aby se starala i o sebe. Ale bylo v tom víc. *Září jako hvězda. Je to moje naděje*, říkala si Najeeba a prohlížela si svoje dítě. Když byla Onyesonwu vzhůru, byla hlučná a neklidná, ale se stejnou vášní i spala a Najeeba tak měla dost času, aby udělala, co je potřeba, a odpočinula si. Matka s dcerou prožívaly dny plné míru.

Když Onyesonwu dostala horečku a žádný Najeebin lék nezabíral, bylo načase vyhledat léčitele. Onyesonwu byly čtyři měsíce. Nedávno minuly okekské město Diliza. Musely se vrátit. Bylo to poprvé po více než roce, co se Najeeba ocitla mezi lidmi. Městské tržiště se nacházelo na kraji obce. Onyesonwu se jí vrtěla na zádech a hrála ji do nich. „Neboj se,“ řekla Najeeba, když kráčela dolů po písčité duně.

Měla co dělat, aby nenadskočila při sebemenším zvuku, nebo když se jí někdo otřel o paži. Kdykoli ji někdo pozdravil, sklonila hlavu. Kolem sebe měla pyramidy rajčat, sudy datlí, hromady použitých kondenzačních stanic, lahve oleje na vaření, krabice hřebíků a další věci ze světa, do kterého s dcerou nepatřila. Stále u sebe měla peníze, které si vzala, když odešla z domova, a tady se platilo stejnou měnou. Bála se zeptat, takže najít léčitele jí trvalo hodinu.

Léčitel byl malý a měl hladkou pokožku. Pod střechou nevelkého stanu měl hnědé, černé, žluté a červené lahvičky s tekutinami a prášky, svazky různých stonků a košíky listů. Hořela tu tyčinka kadidla a vzduch sladce voněl. Onyesonwu na Najeebiných zádech slabě pípla.

„Dobré odpoledne,“ pozdravil léčitel a uklonil se.

„Moje... dítě je nemocné,“ řekla Najeeba opatrně.

Léčitel se zamračil. „Mluv prosím hlasitěji.“

Najeeba si pokleपालa na krk. Kývl a přistoupil blíž. „Jak jsi přišla o...“

„Nejde o mě. Jsem tu kvůli dítěti.“

Rozbalila Onyesonwu a pevně ji držela v náruči, zatímco léčitel zíral. Couvl a Najeeba se málem rozplakala. Jeho reakce na její dceru se tolik podobala tomu, jak její manžel reagoval na ni.

„Ona je...?“

„Ano,“ přisvědčila Najeeba.

„Jste nomádi?“

„Ano.“

„Samy?“

Najeeba stiskla rty.

Léčitel pohlédl za ni a potom řekl: „Rychle, ukaž mi ji.“ Prohlédl Onyesonwu a zeptal se Najeeby, co jí, protože ona ani dítě nejsou podvyživené. Podal jí zazátkovanou lahvičku s růžovou tekutinou. „Dej jí tři kapky každých osm hodin. Je silná, ale jestli jí to nedáš, zemře.“

Najeeba vytáhla zátku a přičichla si. Obsah byl cítit sladce. Ať to bylo cokoli, bylo to smíchané s čerstvou palmovou šťávou. Léčitel stál třetinu peněz, které měla. Dala Onyesonwu tři kapky. Dítě tekutinu vysálo a zase usnulo.

Zbytek peněz utratila za zásoby. Ve městě se mluvilo jiným dialektem, ale dokázala se domluvit jazykem sipo i okekštinou. Nakupovala spěšně, ale i tak se kolem ní začalo shlukovat obecnstvo. Jen odhodlání jí zabránilo, aby se nesebrala a neutekla zpátky do pouště hned poté, co koupila lék. Dítě potřebovalo lahvičky a oblečení. Najeeba potřebovala kompas, mapu a nový nůž na řezání masa. Nakonec si koupila pytlíček datlí, a když se otočila, ocitla se tváří v tvář lidské stěně. Převážně to byli muži, někteří staří, jiní mladí, ale většinou zhruba ve věku jejího manžela. Bylo to tu zase. Tentokrát však byla sama a muži, kteří ji ohrožovali, byli Okekové.

„Co je?“ zeptala se tiše. Cítila, jak se jí Onyesonwu vrtí na zádech.

„Či je to dítě, maminko?“ zeptal se mladý muž kolem osmnácti.

Onyesonwu se znovu zavrtěla a Najeebu najednou zachvátil vztek. „Nejsem tvoje maminka!“ vyštěkla a litovala, že jí hlas nefunguje naplno.

„To je tvoje dítě, ženská?“ zeptal se nějaký starý muž hlasem, jako by se několik desetiletí nenapil chladné vody.

„Ano,“ odpověděla Najeeba. „Je moje! Jen moje.“

„Copak neumiš mluvit?“ zeptal se jiný a podíval se na muže vedle sebe. „Hýbe pusou, ale nic neslyším. Ani jí sebrala její špinavý jazyk.“

„To dítě je Nuru!“ řekl někdo.

„Je moje,“ zašeptala Najeeba tak hlasitě, jak dovedla. Hlasivky se jí napínaly a cítila chuť krve.

„Konkubína Nuruú! *Tffya!* Běž si za svým mužem!“

„Otrokyně!“

„Zploditelka *ewu!*“

Pro tyhle lidi bylo vyvraždění Okeků na západě spíš povídačka než skutečnost. Najeeba došla dál, než si myslela. Tady nechtěli slyšet pravdu. A tak sledovali matku s dítětem, která chodila po tržišti. Sledovali ji, zastavovali se a mluvili s přáteli, pronášeli hnusná slova, která byla tím hnusnější, čím víc jich padlo. Nakonec se obořili na Najeebu a její *ewu* dítě. Nabobtnala v nich kuráž a pocit vlastní důležitosti. Nakonec udeřili.

Když Najeebu zasáhl do hrudi první kámen, tak ji to zaskočilo, že nedokázala utéct. Bolelo to. Nešlo o žádné varování. Když ji do stehna trefil druhý, vybavil se jí onen okamžik před rokem, kdy zemřela. Kdy do ní místo kamení bušilo cizí tělo. Když ji do tváře udeřil třetí kámen, pochopila, že jestli neuteče, její dcera zemře.

Utíkala tak, jak měla utíkat, když je tehdy přepadli Nuruové. Kameny ji trefovaly do lopatek, do krku a do nohou. Slyšela, jak Onyesonwu křičí a pláče. Utíkala, dokud nevyběhla z tržiště do bezpečí pouště. Teprve za třetí písečnou dunou zpomalila. Nejspíš si mysleli, že ji zahnali na jistou smrt. Jako by žena s dítětem nemohly přežít o samotě v poušti.

Jakmile byla od Dilizy dostatečně daleko, rozbalila Onyesonwu. Zalapala po dechu a vzlykla. Dítěti tekla krev z místa těsně nad obočím, kam ho zasáhl kámen. Holčička si slabě mnula obličej a rozmazávala krev kolem. Když jí Najeeba přidržela ručičky, Onyesonwu se vzpouzela. Rána byla povrchová. V noci Onyesonwu spala dobře, protože lék srazil horečku, ale Najeeba plakala a plakala.

Šest let vychovávala Onyesonwu o samotě v poušti. Vyrostlo z ní silné, čilé dítě. Milovala písek, vítr a pouštní tvory. Přestože Najeeba mohla jen šeptat, usmívala se a smála pokaždé, když Onyesonwu výskala. Když Onyesonwu vykřikovala slova, jež ji naučila, líbala ji a objímala. Tak se Onyesonwu naučila používat svůj hlas, aniž kdy jaký slyšela.

A že měla krásný hlas. Naučila se zpívat tak, že naslouchala větru. Často stála tváří k otevřené krajině a zpívala jí. Někdy, když zpívala večer, přilákala zdálky sovy. Přistály na písku a poslouchaly. To bylo pro Najeebu první znamení, že její dcera není jen *ewu*, ale že je zvláštní, jiná.

Během šestého roku Najeebě něco došlo: její dcera potřebuje jiné lidi. V hloubi duše věděla, že ať se tohle dítě stane kýmkoli, může se jím stát jedině v civilizaci. A tak použila kompas, mapu a hvězdy a dceru tam vzala. Které místo by mohlo být pro dítě barvy písku lepší než Jwahir, což znamenalo „domov zlaté paní“?

Podle jwahirské legendy žila před sedmi sty lety obří okekská žena ze zlata. Její otec ji odvedl do vykrmovací chýše, odkud se za několik týdnů vynořila tlustá a krásná. Provdala se za bohatého mladíka a spolu se přestěhovali do velkého města. Ale cestou se kvůli svojí nesmírné váze — byla velmi tlustá, a navíc ze zlata — unavila a unavila se natolik, že si musela lehnout.

Zlatá paní už nemohla vstát, a tak se manželé museli na tom místě usadit. Proto byla ta plochá pláň, která po ní zůstala, pojmenována Jwahir a lidem, kteří tu žili, se dařilo. Město postavili kdysi dávno první Okekové, kteří utekli ze západu. Předkové Jwahiranů byli opravdu zvláštní plemeno.

Najeeba se modlila, aby nikdy nemusela svojí zvláštní dceři vysvětlovat, jak byla počata. Byla ovšem také realistka. Život není jednoduchý.

Když mi to máma pověděla, měla jsem chuť někoho zabít.

„Je mi to líto,“ řekla mi. „Jsi ještě malá. Ale slíbila jsem sama sobě, že jakmile se něco začne dít, povím ti to. Mohlo by se ti hodit, že to víš. To, co se ti dneska stalo... Na tom stromě... Myslím, že je to jen začátek.“

Třásla jsem se a potila. Když jsem promluvila, v krku mě škrábalo. „Pamatuju si... ten první den,“ řekla jsem a otřela si pot z čela. „Vybrala sis to místo na trhu, abys prodala kaktusové bonbony.“ Odmíčela jsem se a zamračeně jsem vzpomínala. „A ten prodavač chleba nás donutil, abychom šly pryč. Křičel na tebe. A na mě se díval, jako by...“ Dotkla jsem se jizvičky nad obočím a zmáčkla ji. *Spálím svoji Velkou knihu*, pomyslela jsem si. *Ta za to všechno může*. Chtěla jsem padnout na kolena a prosit Ani, aby vypálila západ do základů.

O sexu jsem věděla něco málo. Byla jsem dokonce trochu zvědavá... Vlastně jsem spíš měla jisté podezření. Ale tohle jsem neznala — sex jako násilí, násilí, ze kterého vzejdou děti. Ze kterého jsem vzešla já a které se stalo mámě. Potlačila jsem touhu zvracet a potom touhu roztrhat si kůži. Chtěla jsem mámu obejmout, ale zároveň jsem se jí nechtěla dotknout. Byla jsem jed. Neměla jsem žádná práva. Nedokázala jsem nějak pochopit, co ten... Ten chlap, ta bestie, mámě provedl. V jedenácti letech jsem ani nemohla.

Ten muž na fotografii, jediný muž, kterého jsem viděla za prvních šest let svého života, nebyl můj otec. Nebyl to ani dobrý člověk. *Parchant, který nás zradil*, pomyslela jsem si a v očích mě zaštipaly slzy. *Jestli tě někdy potkám, uříznu ti penis*. Otřásla jsem se a uvědomila si, že muži, který znásilnil mámu, chci udělat něco ještě horšího.

Do téhle chvíle jsem si myslela, že jsem Noe. Noemové měli okekské rodiče, přesto měli barvu jako písek. Nedbala jsem skutečnosti, že nemám obvyklé červené oči a nejsem citlivá na slunce. A také že Noemové navzdory barvě pokožky *vypadají* jako Okekové. Ignorovala jsem i to, že Noemové neměli problém skamarádit se s „normálními“ dětmi. Nebyli to vyvrženci jako já. Noemové na mě koukali se stejnou směsicí strachu a znechucení jako tmaví Okekové. Dokonce i pro ně jsem byla jiná. Proč máma nespálila tu fotku svého muže Idrise? Zradil ji, jen aby ochránil svoji pitomou čest. Tvrdila mi, že umřel... Také měl umřít! Měl být ZAVRAŽDĚN — brutálně!

„Táta to ví?“ Nenáviděla jsem zvuk svého hlasu. *Když zpívám*, napadlo mě, *či hlas máma slyší?* Můj biologický otec také uměl krásně zpívat.

„Ano.“

Táta to věděl od chvíle, kdy mě uviděl, došlo mi. Všichni to věděli, jen já ne.

„Ewu,“ pronesla jsem pomalu. „Takže to je tohle?“

„Zrozená z bolesti,“ řekla máma. „Lidi věří, že kdo se narodí jako ewu, bude nakonec taky násilník. Domnívají se, že násilný čin plodí jen další násilí. Já vím, že to není pravda, a ty bys to taky měla vědět.“

Podívala jsem se na mámu. Tolik toho věděla. „Mami,“ řekla jsem, „stalo se ti někdy něco takového jako mně na tom stromě?“

„Broučku, moc přemýšlíš,“ odpověděla mi. „Pojď sem.“ Vstala a objala mě. Plakaly jsme, vzlykaly, brečely a ronily slzy. Ale když jsme skončily, mohly jsme jediné žít dál.

KAPITOLA 4

RITUÁL JEDENÁCTÉHO ROKU

Ano, jedenáctý rok mého života byl tvrdý.

Moje tělo se vyvinulo rychleji, takže jsem už měla prsa, periodu a ženskou postavu. Také jsem musela snášet, jak na mě hloupí chlapi a kluci civí a šmátrají po mně. Potom přišel ten deštivý den, kdy jsem záhadně skončila nahá na irokovníku a mámou to tak otřáslo, že považovala za nutné vyložit mi odporný příběh mého původu. Následující týden nadešel čas na můj rituál jedenáctého roku. Život mi nedal ani na chvíli pokoj.

Rituál jedenáctého roku je dva tisíce let stará tradice, která se provádí v první den období dešťů. Účastní se ho dívky, kterým je ten rok jedenáct. Máma se domnívala, že jde o primitivní a zbytečnou praktiku. Nechtěla, abych s tím měla cokoli společného. V její vesnici byl rituál jedenáctého roku zakázán léta předtím, než se narodila. Vyrostla jsem proto s jistotou, že obřízku podstoupí jen ostatní dívky, ty, které se narodily ve Jwahiru.

Poté co dívka projde rituálem, je hodná toho, aby se o ní mluvilo jako o dospělé. Chlapcům se toho privilegia dostane teprve ve třinácti. Doba mezi jedenáctým a třináctým rokem je proto pro děvčata nejkrásnější, poněvadž jsou dětmi i dospělými zároveň. Informace o rituálu před námi nikdo netajil. Ve školní knihovně o něm byla spousta knih. Jejich čtení však nebylo ani vyžadováno, ani doporučováno.

Takže my dívky jsme věděly, že nám mezi nohama uříznou kousek masa a že obřízka nijak zásadně nezmění, kdo jsme, ani z nás neudělá lepší lidi. Nevěděly jsme ovšem, k čemu je ten kousek masa dobrý. A protože šlo o starou praktiku, nikdo si nepamatoval, proč se

to vlastně dělá. Tradice byla jednoduše přijímána, očekávána a uskutečňována.

Já jsem to nechtěla. Nepoužíval se žádný umrtvovací prostředek. To patřilo k rituálu. Loni jsem viděla dvě čerstvě obřezaná děvčata a pamatuju si, jak chodila. Také se mi nelíbilo, že by mi někdo měl uříznout kousek mého těla. Dokonce jsem si nerada stříhala vlasy, proto jsem měla dlouhé copy. A rozhodně jsem nemínila něco dělat jen proto, že je to tradice. Nebyla jsem tak vychovaná.

Ale jak jsem tak seděla na zemi a dívala se před sebe, věděla jsem, že minulý týden, když jsem skončila na tom stromě, se ve mně něco změnilo. Ať to bylo cokoli, vneslo to do mého kroku jemnou nejistotu, již jsem si všimla jen já. Když mi máma vyprávěla o mém početí, slyšela jsem v tom víc. Neříkala nic o naději, kterou do mě vkládala. O naději, že pomstím její utrpení. Ani mi nepopsala detaily znásilnění. To všechno jsem vyčetla mezi jejími slovy.

Měla jsem spoustu otázek, jež nemohly být zodpovězeny. Když však došlo na rituál jedenáctého roku, věděla jsem, že to musím udělat. Toho roku jsme byly jen čtyři jedenáctileté dívky. Chlapců bylo patnáct. Ty tři dívky by nepochybně každému vykládaly, že jsem u rituálu chyběla. Být neobřezaná ve Jwahiru znamenalo přinést rodině smůlu a hanbu. Nikoho nezajímalo, že jsem se ve Jwahiru nenarodila. Od dívky, která tu vyrůstala, se čekalo, že rituálem projde.

Zneuctila jsem mámu svojí existencí. Vstoupila jsem do života tátovi a zasloužila se tak o další skandál. Dřív býval ctěným a žádoucím vdovcem, nyní se mu lidé posmívali, že ho očarovala okekská žena z krvavého západu, žena, kterou použil Nuru. Moji rodiče už měli hanby dost.

Kromě toho jsem ve svých jedenácti letech pořád chovala naději — pořád jsem věřila —, že můžu být normální. Že se můžu stát normální. Rituál jedenáctého roku byl starý a byla mu přikládána velká vážnost. Byl mocný. Mohl zastavit všechno divné, co se mi dělo. Druhý den jsem ještě před školou šla do domu Ady, kněžky, která měla rituál provést.

„Dobré ráno, *Ada-m*,“ pozdravila jsem uctivě, když mi otevřela.

Podívala se na mě a zamračila se. Mohla být o deset let starší než máma, možná o dvacet. Byla jsem skoro stejně vysoká jako ona. Měla dlouhé, elegantní zelené šaty a perfektně strižené krátké afro. Voněla kadidlem. „Co potřebuješ, *ewu*?“

To slovo se mnou trhlo. „Promiňte,“ řekla jsem a o krok couvla. „Ruším vás?“

„To se uvidí.“ Založila si ruce na drobné hrudi. „Pojď dál.“

Vstoupila jsem dovnitř a uvědomila si, že přijdu pozdě do školy. *Já do toho fakt půjdu*, pomyslela jsem si.

Kněžčin dům zvenku vypadal jako malé stavení z pískových cihel a zůstal malý i uvnitř. Přesto se do něj nějak vešlo umělecké dílo s obrovským vizuálním účinkem. Malba roztažená po stěnách ještě nebyla dokončená, ale už teď interiér vypadal, jako by byl ponořený v jedné ze sedmi řek. Poblíž dveří byl namalovaný rybí muž velikosti člověka s úžasně živoucím obličejem. Jeho prastaré oči vyzářovaly starověkou moudrost.

Knihy vyprávěly o velkých vodních plochách. Nikdy jsem však žádnou neviděla ani na kresbě, natož na obří barevné malbě. *Tohle nemůže ve skutečnosti existovat*, pomyslela jsem si. Tolik vody. Míhal se v ní stříbřitý hmyz, želvy s placatýma zelenýma nohama, mušle, vodní rostliny a zlaté, černé a červené... ryby. Nemohla jsem se přestat rozhlížet. Bylo to tam cítit vlhkou barvou. Ada ji měla i na ruku. Vyrušila jsem ji.

„Líbí se ti to?“ zeptala se.

„Nikdy jsem nic takového neviděla,“ zašeptala jsem a zírala dál.

„Takovou reakci mám nejradši.“ Vypadala, že ji to upřímně potěšilo.

Posadila jsem se a ona si sedla naproti mně a čekala. „Já bych... Já bych chtěla přidat svoje jméno na seznam, *Ada-m*,“ řekla jsem a kousla se do rtu. Jakmile jsem to vyslovila, stala se z toho pravda, zvlášť když jsem to řekla téhle ženě.

Ada přikývla. „Říkala jsem si, kdy asi přijdeš.“

Ada věděla o všem, co se ve městě šustlo. Právě ona se starala o dodržování tradic v případě smrti, narození, oslavy menstruace, večírku, který se pořádal, když se chlapci prohloubil hlas, rituálu jedenáctého roku, rituálu třináctého roku, zkrátka všech životních mezníků.

Naplánovala svatbu mých rodičů a já jsem se před ní schovávala, kdykoli přišla. Doufala jsem, že si mě nebude pamatovat.

„Připíšu tě tam. Seznam bude předán Osugbu.“

„Děkuju vám.“

„Za týden ode dneška, ve dvě hodiny ráno, buď tady. Vezmi si nějaké staré oblečení. Přijď sama.“ Přejela mě pohledem. „A vlasy — rozpleť je, rozčesej a zase je zapleť, ale volněji.“

Za týden, dvacet minut před druhou, jsem se vyplížila oknem z pokoje.

Když jsem dorazila k Adinu domu, dveře byly otevřené. Pomalu jsem vešla dovnitř. Hlavní pokoj byl vyzdobený svíčkami a všechen nábytek někam zmizel. Adina nástěnná malba, teď už skoro dokončená, vypadala ve světle svic ještě živěji.

Ostatní tři děvčata už tu byla. Rychle jsem se k nim připojila. Podívaly se na mě překvapeně, ale také s jistou úlevou. Byla jsem další, s kým mohly sdílet svůj strach. Mlčely jsme, ani jsme se nepozdravily, ale stály jsme těsně u sebe.

Kromě Ady tu bylo ještě pět dalších žen. Jedna z nich byla moje prateta Abeo Ogundimu. Nikdy mě neměla ráda. Jestli jí dojde, že jsem tady bez souhlasu táty, tedy jejího synovce, budu v pěkném průšvih. Ostatní čtyři ženy jsem neznala, ale jedna z nich byla velice stará a samotnou svojí přítomností budila úctu. Provinile jsem se zachvěla. Najednou jsem si nebyla jistá, jestli bych tu měla být.

Pohlédla jsem na stůl uprostřed místnosti. Ležely na něm obvazy, lahve s alkoholem, jodová tinktura, čtyři skalpely a další věci, které jsem nepoznávala. Zhoupł se mi žaludek. Za minutu Ada začala. Zřejmě čekaly jen na mě.

„My jsme ženy rituálu jedenáctého roku,“ pronesla. „Nás šest stráží most mezi ženstvím a dětstvím. Jedině skrze nás se mezi nimi můžete svobodně pohybovat. Já jsem Ada.“

„Já jsem paní Abadie, léčitelka,“ řekla menší žena vedle ní. Ruce měla pevně přitisknuté ke splývavým žlutým šatům.

„Já jsem Ochi Naka,“ představila se další žena. Měla velmi tmavou kůži a kyprou postavu, kterou předváděla ve stylových fialových šatech. „Švadlena z tržiště.“

„Já jsem Zuni Whan,“ pokračovala další. Pod volnými šaty po kolena měla kalhoty, což bylo u žen ve Jwahiru vzácné. „Architektka.“

„Já jsem Abeo Ogundimu,“ řekla moje prateta a uculila se. „Matka patnácti dětí.“

Ženy se zasmály. My také. Matka patnácti dětí bylo rozhodně náročné povolání.

„A já jsem Nana Moudrá,“ pronesla ta impozantní stará žena a všechny si nás prohlédla svým jediným zdravým okem. Shrbená záda jako by ji stále postrkovala kupředu. Moje prateta byla stará, ale v porovnání s touhle stařenou byla pořád mladá. Nana Moudrá měla jasný, suchý hlas. Mně se dívala do očí o něco déle než ostatním dívkám. „A teď povězte, jak se jmenujete vy, ať se všechny poznáme.“

„Luyu Chiki,“ řekla dívka vedle mě.

„Diti Goitsemedime.“

„Binta Keita.“

„Onyesonwu Ubaid-Ogundimu.“

„Tahle,“ řekla Nana Moudrá a ukázala na mě. Zadržela jsem dech.

„Přístup,“ vyzvala mě Ada.

V duchu jsem se na dnešek připravovala už dlouho. Celý týden jsem nemohla jíst ani spát, bála jsem se bolesti a krve. V tenhle okamžik už jsem s tím byla plně smířená. A teď mi to stařena překazí.

Nana Moudrá mě přejela pohledem. Pomalu mě obešla a jedním okem se dívala nahoru na mě jako želva vykukující z krunýře. Něco zabručela. „Rozpleť si vlasy,“ přikázala. Byla jsem jediná, kdo měl tak dlouhé vlasy, že je mohl zaplétat. Jwahirské ženy nosily stylové krátké účesy — to byl další rozdíl mezi máminou vesnicí a Jwahirem. „Tohle je její den. Nesmí jí nic překážet.“

Zčervenala jsem úlevou. Zatímco jsem rozplétala volný cop, Ada promluvila: „Kdo přichází nedotčený?“

Ruku jsem zvedla jen já. Slyšela jsem, jak se Luyu uchechtla. Ada znovu promluvila a Luyu rychle zmlkla. „S kým, Diti?“

Diti se nervózně zahihňala. „S... se spolužákem,“ špitla.

„Jak se jmenuje?“

„Fanasi.“

„Měli jste styk?“

Tiše jsem zalapala po dechu. Nedokázala jsem si to představit. Byly jsme tak mladé.

Diti zavrtěla hlavou. „Ne.“ Ada přesunula pozornost na další dívku. „S kým, Luyu?“ zeptala se.

Luyu se na ni jen vzdorně zadívala, ale Ada k ní vykročila tak rychle, až jsem si byla jistá, že dá Luyu facku. S Luyu to ani nehnulo. Zvedla bradu ještě výš, jako by Adu vyzývala. Udělalo to na mě dojem. Všimla jsem si, co má Luyu na sobě. Měla šaty ušité z nejlepší látky. Doslova zářily; ještě nebyly ani jednou prané. Luyu byla z bohaté rodiny a očividně se nemínila nikomu zodpovídat, ani Adě ne.

„Nevím, jak se jmenuje,“ řekla nakonec.

„Nic, co je tu řečeno, se nedostane ven,“ řekla Ada. Já jsem však v jejím hlasu vycítila hrozbu. Luyu zřejmě také.

„Wokike.“

„Měli jste styk?“

Luyu mlčela. Potom se podívala na rybiho muže na zdi a řekla: „Ano.“

Spadla mi brada.

„Kolikrát?“

„Mnohokrát.“

„Proč?“

Luyu se zamračila. „Nevím.“

Ada na ni vrhla přísný pohled. „Ode dneška se toho zdržíš, dokud nebudeš vdaná. Ode dneška nebudeš dělat hlouposti.“ Podívala se na Bintu, která celou dobu plakala. „S kým?“

Binta ještě víc shrbila ramena a rozplakala se hlasitěji.

„Binto, s kým?“ zeptala se Ada znovu. Potom se podívala na pěti ženy a všechny se shlukly kolem Binty, takže Luyu, Diti i já jsme musely naklonit hlavy, abychom na ni viděly. Byla z nás nejmenší. „Tady jsi v bezpečí,“ řekla Ada.

Ostatní ženy se dotkly Bintiných ramen, tváří, krku a tiše pronášely: „Jsi v bezpečí, jsi v bezpečí, tady jsi v bezpečí.“

Nana Moudrá položila ruku na Bintinu tvář. „Po dnešku budou všichni, co tu jsou, spojeni,“ řekla tím svým suchým hlasem. „Ty, Diti,

Onyesonwu a Luyu budete navzájem ochraňovat jedna druhou, a to i po svatbě. A my, stařešiny, budeme chránit vás všechny. Ale pravda je to jediné, čím lze to pouto navázat.“

„Tak kdo?“ zeptala se Ada potřetí.

Binta se zhroutila na zem a opřela si hlavu o stehno jedné z žen.
„Můj otec.“

Luyu, Diti a já jsme zalapaly po dechu. Starší ženy to zjevně nepřekvapilo.

„Došlo ke styku?“ zeptala se Nana Moudrá s přísným výrazem.

„Ano,“ zašeptala Binta.

Některé ženy zaklely, zamlaskaly a něco rozzlobeně zamumlaly. Zavřela jsem oči a promnula si spánky. Binta zažila stejnou bolest jako máma.

„Kolikrát?“ zeptala se Nana Moudrá.

„Mockrát,“ odpověděla Binta o něco silnějším hlasem. Potom vyhrkla: „Ch-chci ho zabít.“ Vzápětí si přitiskla ruce na ústa a přidušeně dodala: „Omlouvám se!“

Nana Moudrá jí odtáhla ruce od úst. „Tady jsi v bezpečí,“ řekla. Tvářila se znechuceně a kroutila hlavou. „Teď s tím konečně můžeme něco udělat.“

Ve skutečnosti o tom, co Bintin otec dělá, už nějakou dobu věděly. Dokud ovšem Binta neprošla rituálem jedenáctého roku, neměly moc s tím cokoli udělat.

Binta zuřivě zavrtěla hlavou. „Ne. Odvedli by ho a...“

Ženy zasyčely a zamlaskaly. „Neboj se,“ řekla Nana Moudrá. „My tě ochráníme a postaráme se, abys byla šťastná.“

„Moje máma by...“

„Pšť,“ umlčela ji Nana Moudrá. „Možná jsi ještě dítě, ale po dnešku budeš i dospělá. Tvá slova budou mít konečně váhu.“

Ada a Nana Moudrá krátce pohlédly na mě. Žádnou otázku pro mě neměly.

„Dnes,“ řekla Ada nám všem, „se stanete dítětem a dospělým. Budete bezmocné i mocné. Budete opomíjeny i vyslyšeny. Přijímáte?“

„Ano,“ odpověděly jsme.

„Nebudete křičet,“ řekla léčitelka.

„Nebudete kopat,“ řekla švadlena.

„Budete krvácet,“ řekla architektka.

„Ani je veliká,“ dodala moje prateta.

„Tím, že jste odešly ze svého domova a samy jste vkročily do nebezpečné noci, jste už učinily první krok k dospělosti,“ řekla Ada. „Každá dostanete pytlíček bylin, obvaz, jód a tělovou sůl. Domů se vrátíte samy. Za tři noci si dáte dlouhou koupel.“

Řekly nám, abychom se svlékly, a podaly nám kusy červené látky, kterými jsme se měly ovinout. Naše šaty měly být později odneseny dozadu a spáleny. Každá jsme měly dostat novou bílou košili a závoj, symboly naší nově nabyté dospělosti. Naše rapy jsme měly nosit doma; byly to symboly našeho dětství.

První šla na řadu Binta, protože její rituál nejvíc spěchal. Potom Luyu, Diti a nakonec já. Na podlahu byla rozprostřena červená látka. Binta si lehla, položila si hlavu na červený polštář a znovu se rozplakala. Ženy rozsvítily světla, takže to, co se mělo stát, najednou vypadalo o dost děsivěji. *Co to dělám?* pomyslela jsem si, když jsem se dívala na Bintu. *To je šílené! Vždyť to nemusím dělat! Měla bych utéct ven, běžet domů, zalézt do postele a předstírat, že se to nikdy nestalo.* Udělala jsem krok ke dveřím. Věděla jsem, že nebudou zamčené. Dívky si mohly vybrat, jestli rituálem projdou. Doba, kdy do něj byly nuceny, byla dávno pryč. Udělala jsem další krok. Nikdo se na mě nedíval. Všechny zraky se upíraly na Bintu.

V místnosti bylo teplo a venku bylo stejně jako kteroukoli jinou noc. Moji rodiče spali, jako by byla kterákoli jiná noc. A Binta ležela na červené látce a léčitelka s architektkou jí držely nohy od sebe. Ada vydezinfikovala skalpel a pak ho nahřála nad plamenem. Počkala, až vychladne. Léčitelé obvykle používali při zákrocích laserový nůž. Ten řeže čistě a může ránu v případě potřeby hned kauterizovat. Napadlo mě, proč Ada používá primitivní skalpel.

„Zadrž dech,“ řekla Bintě. „Nekřič.“

Než se Binta stihla plně nadechnout, Ada řízla. Cílem byl zvláštní malý kousek tmavě růžového masa na horním okraji Bintiny *yeye*.

Když se do něj skalpel zařízl, vytryskla krev. Obrátil se mi žaludek. Binta nevykřikla, ale kousla se do rtu tak silně, až jí z koutku úst vytekla kapka krve. Její tělo sebou škubalo, ale ženy ji držely.

Léčitelka přitiskla na ránu led zabalený v obvazu. Všechny jsme na okamžik ztuhly, kromě Binty, která ztěžka dýchala. Potom jí jedna z žen pomohla vstát a odvedla ji na druhý konec místnosti. Binta si sedla s nohama od sebe, držela si obvaz na místě a tvářila se omráčeně. Na řadě byla Luyu.

„Já nemůžu,“ blábolila. „Já to nedám!“ Přesto dovolila léčitelce a architektce, aby ji přidržely na zemi. Švadlena a moje prateta jí pro jistotu ještě přidržely ruce, zatímco Ada vzala další skalpel a vydezinfikovala ho. Luyu nevykřikla, ale vydala ostré pípnutí. Bojovala s bolestí a z očí jí kanuly slzy. Další šla Diti.

Diti si pomalu lehla a zhluboka se nadechla. Potom něco řekla, ale tak tiše, že jsem ji neslyšela. Ve chvíli, kdy se Adin skalpel dotkl jejího těla, vyskočila. Po stehnech jí tekla krev, v obličejí měla výraz naprosté hrůzy a mlčky se snažila odškrábat pryč. Ženy takovou reakci zřejmě znaly, protože ji beze slova chytily a rychle přimáčkly k zemi. Ada pak rychle a čistě dokončila řez.

Teď byla řada na mně. Sotva jsem dokázala udržet otevřené oči. Bolest ostatních dívek kolem mě poletovala jako vosy a kousavé mouchy. Zabodávala se do mě jako kaktusové ostny.

„Pojď, Onyesonwu,“ vyzvala mě Ada.

Byla jsem jako zvíře v pasti. Nevěznily mě však ony, dům ani tradice. Věznil mě život. Jako bych po tisíciletí byla svobodný duch a pak mě jednoho dne něco surového, rozhněvaného a pomstychtivého chytilo a stáhlo dolů do těla, jež jsem nyní obývala. Byla jsem mu vydána na pospas, musela jsem se řídit jeho pravidly. Potom jsem pomyslela na mámu. Kvůli mně zůstala přičetná. Žila pro mě. Já pro ni snad můžu udělat tohle.

Lehla jsem si na látku a snažila se nevnímat zraky ostatních děvčat, která civěla na moje *ewu* tělo. Měla jsem chuť dát každé facku. Nezasloužila jsem si v tak hrůznou chvíli trpět jejich zkoumavými pohledy. Léčitelka a architektka mě chytily za nohy. Švadlena a prateta mi držely ruce. Ada zvedla skalpel.

„Buď klidná,“ řekla mi Nana Moudrá do ucha.

Cítila jsem, jak mi Ada roztáhla okraje *yeye*. „Zadrž dech,“ řekla. „Nekřič.“

V pŕlce mého nádechu řízla. Bolest byla jako exploze. Cítila jsem ji v každém kousku svého tĕla a málem jsem ztratila vědomí. Potom jsem křičela. Nevĕděla jsem, že dokážu nadĕlat takový hluk. Sotva jsem si uvĕdomovala, že mě ženy stále drží. Překvapilo mě, že mě nepustily a neutekly. Pořád ještě jsem křičela, když jsem si uvĕdomila, že se všechno někam propadlo. Že jsem na místě plném barvínkovĕ modré, žlutĕ a pŕdevším zelenĕ.

Sípala bych hrůzou, kdybych měla ústa, kterými bych mohla sípat. Ještĕ bych křičela, házela sebou, škrábala, plivala. Dokázala jsem myslet jen na to, že jsem zemřela... už zase. Když jsem zůstala tak, jak jsem byla, uklidnila jsem se. Podívala jsem se na sebe. Byla jsem modrý obláček, podobný mlze, která se vytvoří po rychlĕm, vydatném dešti. Kolem sebe jsem vidĕla další. Nĕkterĕ byly červenĕ, nĕkterĕ zelenĕ, nĕkterĕ zlatĕ. Obrysy se zaostřily a spatřila jsem i místnost. Dívky a ženy. Každá měla svoji vlastní barevnou mlhu. Nechtĕla jsem se dívat na svoje tĕlo, které tam leželo.

Pak jsem si toho všimla. Bylo to rudĕ a oválnĕ, s bílým oválem uprostřed, jako obří oko *jinni*. Prskalo a syĕelo a bílá část se roztahovala a pŕbližovala. Děsilo mě to až do morku kostí. *Musím se odsud dostat! Hned! Vidí mě to!* Nevĕděla jsem však, jak se pohnout. Čím bych vŕbec chtĕla pohnout? Nemĕla jsem tĕlo. Rudá byla štiplavý jed. Bílá byla jako nejžhavĕjší sluneční zář. Znovu jsem křičela a plakala. Potom jsem otevřela oči a pŕed sebou jsem měla pohárek vody. Všichni se usmáli.

„Ach, díky Ani,“ řekla Ada.

Ucítila jsem bolest a nadskočila jsem, pŕipravená vstát a utĕct. Musela jsem utĕct. Od toho oka. Byla jsem tak zmatená, že jsem si na okamžik myslela, že to, co jsem pŕávĕ vidĕla, je pŕíčinou bolesti.

„Nehýbej se,“ řekla léčitelka. Tiskla mi mezi nohy kousek ledu zabalený v obvazu a já jsem nevĕděla, co je horší, jestli bolest z řezu nebo ledový chlad. Očíma jsem tĕkala kolem sebe. Kdykoli jsem zahlĕdla něco bílého nebo červeného, zastavilo se mi srdce a zaškubala jsem rukama.

Po několika minutách jsem se začala uklidňovat. Říkala jsem si, že to byla jen noční můra, způsobená bolestí. Uvolnila jsem rty a otevřela ústa. Vzduch mi vysušil spodní ret. Teď už jsem *ana m-bobi*. Moje rodiče už nebude pronásledovat hanba. Rozhodně ne proto, že by mi bylo jedenáct a byla bych neobřezaná. Úleva mi vydržela asi minutu. Nebyla to žádná noční můra. Dobře jsem to věděla. A věděla jsem také, že se právě stalo něco opravdu hrozného, jen jsem netušila co přesně.

„Když tě řízla, tak jsi prostě usnula,“ řekla Luyu, která ležela na zádech. Dívala se na mě s velkým respektem. Zamračila jsem se.

„Jo a byla jsi celá průsvitná!“ dodala rychle Diti. Vypadalo to, že už se probrala z vlastního šoku.

„C-cože?“ vykoktala jsem.

„Ššš!“ zasyčela Luyu na Diti zlostně.

„Je to pravda!“ zašeptala Diti.

Měla jsem chuť zatnout nehty do podlahy. *Co to má být?* přemítala jsem. Cítila jsem ze svojí kůže pach stresu. A uvědomila jsem si, že cítím i další pach. Ten, s nímž jsem se poprvé setkala během incidentu se stromem.

„Měla by si promluvit s Arem,“ řekla Ada Naně Moudré.

Nana Moudrá jen něco zabručela a zamračila se na ni. Ada polekaně odvrátila zrak.

„Kdo je to?“ zeptala jsem se.

Nikdo mi neodpověděl. Žádná z žen se na mě nepodívala.

„Kdo je Aro?“ opakovala jsem a otočila se k Diti, Luyu a Bintě.

Pokřčily rameny. „Nevím,“ řekla Luyu.

Protože žádná z žen o Arovi dál nemluvila, nechala jsem to být. Měla jsem jiné starosti. Například to místo plné světla a barev. A to oko. Krev a štípání mezi nohama. A jak řeknu rodičům, co jsem provedla.

Půl hodiny jsme tam všechny čtyři ležely v bolestech vedle sebe. Všechny jsme dostaly tenký, jemný zlatý řetízek kolem pasu, který budeme už pořád nosit. Ženy si vyhrnuly košile nad břicho, aby nám ukázaly svoje řetízky. „Byly požehnány v sedmé ze sedmi řek,“ řekla Ada. „Budou tu dávno poté, co my zemřeme.“

Také jsme všechny dostaly kámen, který jsme si uložily pod jazyk. Říkalo se mu *talembe etanou*. Tuhle tradici máma uznávala, přestože

její účel byl také dávno zapomenut. Ten její byl maličký, hladký a oranžový. Každá okekská skupina používá jiný kámen. Ty naše byly diamanty, o nichž jsem nikdy neslyšela. Vypadaly jako hladké oválky ledu. Kamínek mi dobře padl pod jazyk. Směl se vyndat jen při jídle nebo před spaním. A zpočátku si žena musela dávat pozor, aby ho nespolkla. To se považovalo za špatné znamení. Napadlo mě, jak máma dokázala nespoknout ten svůj, když jsem byla počata.

„Vaše ústa se s ním časem spřátelí,“ řekla Nana Moudrá.

Oblékly jsme se, natáhly jsme si kalhotky přes gázu přitisknutou mezi nohama a zavinuly si hlavy bílým závojem. Odešly jsme společně.

„Zvládly jsme to dobře,“ řekla Binta. Trochu šišlala, protože spodní ret měla poraněný a oteklý. Šly jsme pomalu, každý krok nás bolel.

„Jo. Ani jedna jsme nekřičela,“ přisvědčila Luyu. Zamračila jsem se. Já jsem přece křičela. „Máma říkala, že v její skupině pět holek z osmi ječelo.“

„Onyesonwu to připadalo tak fajn, že usnula,“ usmála se Diti.

„Myslela jsem, že jsem křičela,“ namítla jsem a promnula si čelo.

„Ne, hned jsi omdlela,“ řekla Diti. „Potom jsi...“

„Diti, sklapni. O takových věcech se nemluví!“ zasyčela Luyu.

Chvíli jsme mlčely a naše kroky k cestě se ještě zpomalily. Nedaleko zahoukala sova a kolem nás proklusal muž na velbloudu.

„Nikomtu nic neřekneme, platí?“ řekla Luyu a podívala se na Bintu a Diti. Obě přikývly. Pak se tázavě otočila ke mně. „Takže... co se stalo?“

Ani jednu z nich jsem pořádně neznala, ale pochopila jsem, že Diti má ráda drby. Luyu také, i když se snažila předstírat, že ne. Binta mlčela, ale i nad ní jsem váhala. Nedůvěřovala jsem jim. „Bylo to, jako bych usnula,“ zalhala jsem. „Co jste viděly?“

„Fakt jsi usnula,“ řekla Luyu.

Diti vyvalila oči. „Byla jsi jako ze skla. Viděla jsem rovnou skrz tebe.“

„Trvalo to jen pár vteřin. Všechny z toho byly v šoku, ale nepustily tě,“ řekla Binta. Dotkla se svého rtu a trhla sebou.

Přitáhla jsem si závoj víc do obličeje.

„Někdo tě proklel?“ zeptala se Luyu. „Možná proto, že jsi...“

„Já nevím,“ přerušila jsem ji rychle.

Na cestě jsme se rozešly. Vplížit se zpátky do pokoje bylo snadné. Uvelebila jsem se v posteli a nemohla se zbavit dojmu, že mě pořád něco sleduje.

Ráno jsem odhrnula příkrývku a zjistila jsem, že mi krev prosákla skrz gázu na postel. Před rokem jsem dostala periodu, takže mi to zvlášť nevadilo. Ze ztráty krve se mi ovšem motala hlava. Zabalila jsem se do svojí rapy a pomalu šla do kuchyně. Rodiče se smáli něčemu, co řekl táta.

„Dobré ráno, Onyesonwu,“ pozdravil mě a ještě se u toho pochechtával.

Mámin úsměv se rozplynul, sotva spatřila můj obličej. „Co se děje?“ zeptala se svým tichým hlasem.

„N- nic se neděje,“ řekla jsem a nechtělo se mi hýbat z místa. „Jenom jsem...“

Cítila jsem, jak mi po noze teče krev. Potřebovala jsem novou gázu. A čaj z vrbového listí proti bolesti. *A něco na tu nevolnost*, pomyslela jsem si okamžik předtím, než jsem pozvracela podlahu. Rodiče běželi ke mně a pomohli mi posadit se na židli. Když jsem si sedla, všimli si krve. Máma tiše odešla z pokoje. Táta mi rukou setřel zvratky ze rtů. Máma se vrátila s ručníkem.

„Onyesonwu, tys to dostala?“ zeptala se a očistila mi nohu. Když se dostala k horní části stehna, zastavila jsem jí ruku.

„Ne, mami,“ odpověděla jsem a podívala se jí do očí. „To není perioda.“

Táta se zamračil. Máma se na mě upřeně dívala. Připravila jsem se na nejhorší. Pomalu vstala. Netroufala jsem se ani pohnout, když mi vlepila prudkou facku, která mi málem vyrazila diamant z úst.

„No, no, ženo!“ vyjekl táta a chytil ji za ruku. „Nech toho! Není jí dobře.“

„Proč?“ zeptala se mě. Potom se podívala na tátů, který jí stále držel za ruce, aby mě znovu neuhodila. „Ona to včera udělala. Šla a nechala se obřezat.“

Táta se na mě podíval s překvapením, ale také s jistým úžasem. Stejně se na mě díval, když mě našel na tom stromě.

„Udělal jsem to pro tebe, mami!“ vykřikla jsem.

Snažila se tátovi vytrhnout, aby mi mohla dát další facku. „Neházej vinu na mě! Holko blbá, pitomá!“ vynadala mi, když se jí to nepodařilo.

„Já na tebe nic...“ Cítila jsem, že krev teče o něco rychleji. „Mami, tati, dělám vám hanbu,“ řekla jsem a rozplakala se. „Samotná moje existence je hanba! Mami, způsobuju ti bolest... Od chvíle, kdy jsi mě počala.“

„Ne, ne,“ opakovala máma a zuřivě vrtěla hlavou. „Kvůli tomuhle jsem ti to neřekla.“ Podívala se na tátu. „Vidíš, Fadile! Chápeš, proč jsem jí to nechtěla říct?“

Táta ji pořád držel za ruce, ale teď už to vypadalo, že se o ni spíš opírá.

„Všechny holky na tom byly,“ řekla jsem. „Tati, ty jsi kovář a všichni tě mají rádi. Mami, ty jsi jeho žena. Mají k vám úctu. Já jsem *ewu*.“ Odmlčela jsem se. „Kdybych to neudělala, přinesla bych vám ještě větší hanbu.“

„Onyesonwu!“ řekl táta. „Mně je jedno, co si kdo myslí! Copak sis toho nevšimla? Co? Měla jsi za námi přijít. Neměla sis to nechat udělat jen proto, že si nevěříš!“

Bolelo mě srdce, ale stále jsem věřila, že jsem se rozhodla správně. Táta možná bral mámu i mě takové, jaké jsme byly, ale nežili jsme přece ve vzduchoprázdnu.

„V mojí vesnici se od žádné ženy nechtělo, aby se nechala takhle zmrzačit,“ syčela máma. „Co je to za barbarský...“ Odvrátila se ode mě. Stejně už to bylo hotové. Spráskla ruce a řekla: „Moje vlastní dcera!“ Promnula si čelo, jako by si mohla uhladit zamračené vrásky. Vzala mě za ruku. „Vstávej.“

Ten den jsem nešla do školy. Místo toho mi máma pomohla vyčistit ránu a přiložit na ni novou gázu. Uvařila mi čaj proti bolesti z vrbového listí a sladké kaktusové dužiny. Celý den jsem ležela v posteli a četla si. Máma si vzala volno, aby mohla sedět u mě, což mě trochu zneklidňovalo. Nechtěla jsem, aby viděla, co čtu. Den poté, co mi pověděla, jak to bylo s mým početím, jsem šla do knihovny. Kupodivu jsem našla to, co jsem hledala — knihu o nuruštině, o jazyku

mého biologického otce. Učila jsem se základy. Mámu by to určitě rozzuřilo. Takže když seděla vedle postele, schovávala jsem knížku uvnitř jiné knihy.

Zůstala na té židli celý den, aniž se pohnula. Vstala jen, když si chtěla vzít něco k jídlu nebo si dojít na záchod. Jednou odešla na zahradu na Rozhovor s Ani. Přemýšlela jsem, co asi všemocné a vše-vědoucí bohyni vykládala. Jaký má po tom všem, co se jí stalo, s Ani vůbec vztah?

Když se vrátila, stále jsem si četla knihu o nuruštině a převalovala jsem v ústech kámen. Na co asi myslela, když tam tak seděla a dívala se do zdi?

KAPITOLA 5

TEN, KDO VOLÁ

Žádná z nich nic neprozradila. To bylo první znamení, že pouto navázané při rituálu jedenáctého roku je skutečné. A proto mě nikdo neotravoval, když jsem se po týdnu vrátila do školy. Všichni věděli, že jsem teď dospělá a dítě zároveň. *Ana m-bobi*. Aspoň kvůli tomu ke mně museli mít úctu. Samozřejmě jsme nic neřekly ani o Bintině sexuálním zneužívání. Později se nám svěřila, že druhý den po rituálu musel otec za staršími z Osugba.

„Když se pak vrátil, vypadal... zlomeně,“ řekla nám. „Myslím, že ho zbičovali.“ Měli udělat víc než jen to. Už tehdy jsem si to myslela. Bintina matka také musela ke starším. Oba rodiče dostali příkaz, že musejí tři roky chodit k Adě na konzultace, a totéž platilo pro Bintu a její sourozence.

Moje přátelství s Bintou, Luyu a Diti vzkvétalo, ale zároveň začalo i něco jiného. Začalo to nepřímě hned druhý den po mém návratu do školy. Opírala jsem se o školní budovu a ostatní kolem mě hráli fotbal nebo se bavili. Rána mě ještě bolela, ale rychle se hojila.

„Onyesonwu!“ zavolal někdo. Nadskočila jsem a nervózně se otočila. V hlavě se mi okamžitě objevil obraz toho rudého oka. Luyu, která s Bintou pomalu kráčela ke mně, se zasmála. Chvilí jsme se na sebe dívaly. V tom okamžiku bylo všechno: kritika, strach, nejistota.

„Dobré ráno,“ řekla jsem nakonec.

„Dobré ráno,“ odpověděla Binta, přistoupila ke mně, potřásla mi rukou, a když jsme se pouštěly, luscky jsme o sebe prsty. „Dneska jsi tu poprvé? My jo.“

„Ne, vrátila jsem se včera.“

„Vypadáš dobře,“ řekla Luyu a také mě pozdravila speciálním potřesením rukou.

„Vy taky.“

Rozhostilo se trapné ticho a pak Binta řekla: „Všichni to vědí.“

„Co?“ zeptala jsem se až příliš hlasitě. „Vědí? Co vědí?“

„Že jsme *ana m-bobi*,“ pronesla Luyu hrdě. „A že ani jedna z nás nekřičela.“

„Aha,“ ulevilo se mi. „Kde je Diti?“

„Od té noci nevylezla z postele,“ zasmála se Luyu. „Je srab.“

„Ne, jenom si užívá, že nemusí do školy,“ řekla Binta. „Diti ví, že je na školu stejně moc hezká.“

„To musí být fajn,“ zabručela jsem, i když já jsem nerada zameškávala školu.

„Jo!“ vyvalila najednou Luyu oči. „Slyšely jste o tom novém klukovi?“

Zavrtěla jsem hlavou. Luyu a Diti se na sebe podívaly a zasmály se.

„Co?“ nechápala jsem. „Vždyť jste teprve dneska přišly, ne?“

„Novinky se šíří rychle,“ řekla Diti.

„Aspoň k někomu,“ dodala Luyu samolibě.

„Prostě to vyklopte,“ řekla jsem nakvašeně.

„Jmenuje se Mwitá,“ vysypala Luyu vzrušeně. „Přišel, když jsme byly pryč. Nikdo neví, kde bydlí a jestli vůbec má rodiče. Podle všeho je opravdu chytrý, ale odmítá chodit do školy. Před čtyřmi dny tu jeden den byl a posmíval se učitelům, že by mohl učit on je! Neudělal zrovna dobrý první dojem.“

Pokřčila jsem rameny. „Proč by mě to mělo zajímat?“

Luyu se ušklíbla a naklonila hlavu. „Protože jsem slyšela, že je *ewu!*“

Zbytek dne uplynul jako v mlze. Ve třídě jsem se rozhlížela po tváři barvy velbloudí kůže popepřené hnědými pihami a očích, které nepatří Noemům. O polední přestávce jsem ho hledala na hřišti. Po škole, když jsem šla domů s Bintou a Luyu, jsem se pořád rozhlížela. Doma jsem o něm chtěla říct mámě, ale pak jsem se rozhodla raději mlčet. Beztak by nestála o to vědět o dalším plodu násilí.

Druhý den byl stejný. Nemohla jsem ho přestat hledat. Za dva dny se vrátila Diti. „Máma mě konečně vytáhla z postele,“ přiznala se nám

a nasadila přísný tón. „Nejsi první, kdo tím prošel!“ A taky se dozvěděla, že vy už jste všechny ve škole.“ Rychle pohlédla na mě a zase se odvrátila a já okamžitě pochopila, že jejím rodičům se nelíbí, že jsem ve stejné rituální skupině jako jejich dcera. Jako by mi snad záleželo na tom, co si její rodiče myslí.

Každopádně jsme teď patřily k sobě. Všechny kamarádky, které měly Luyu, Binta a Diti předtím, přestaly být důležité. Já jsem žádné dřívější kamarádky neměla. Většina dívek, které prošly rituálem jedenáctého roku, už spolu později navzdory „poutu“ nedržela. Pro nás to ovšem bylo přirozené. Měly jsme společné tajemství. A to byl jen začátek.

Ani jedna z nás nebyla „vůdkyně“, ale Luyu patřila k těm, které rády vedly. Byla rychlá a neomalená. Ukázalo se, že měla styk ještě se dvěma dalšími chlapci. „Kdo si Ada myslí, že je?“ prskla Luyu. „Nemusela jsem jí vykládat vůbec nic.“

Binta se vždycky dívala do země a mezi lidmi příliš nemluvila. Zneužívání se na ní hodně podepsalo. Když však byla s námi, mluvila dost a také se usmívala. Kdyby se Binta nenarodila tak plná života, pochybuju, že by otcovo odporné chování vůbec přežila.

Diti byla princezna, taková, která se ráda celý den povaluje v posteli, zatímco jí tam sluhové nosí jídlo. Byla baculatá a hezká a všechno jí padalo rovnou do klína. Kdykoli byla poblíž, děly se dobré věci. Prodavač chleba nám ho prodal za poloviční cenu, protože spěchal, aby byl doma. Nebo jsme někam šly a z kokosové palmy spadl ořech Diti rovnou k nohám. Bohyně Ani Diti milovala. Jaké to asi je, když vás Ani miluje? Já to zatím nevím.

Po škole jsme se učily u irokovníku. Zpočátku jsem z toho byla nervózní. Bála jsem se, že červenobílá příšera, kterou jsem viděla, je spojená s mým zážitkem u tohohle stromu. Když jsem pod ním seděla, měla jsem pocit, že oko vyzývá, aby si mě zase našlo. Časem jsem se uklidnila, protože se nic nestalo. Někdy jsem tam dokonce šla sama, jen tak si popřemýšlet.

Ale to trochu předbívám. Vraťme se zpátky.

Uplynulo právě jedenáct dní od mého rituálu jedenáctého roku, čtyři dny od návratu do školy, tři dny od okamžiku, kdy jsem si

uvědomila, že jsem připoutána ke třem dívkám mého věku, a den od Ditina návratu do školy, když se udála ta další věc. Pomalu jsem kráčela domů. V ráno mi pulzovalo. Hluboko uložená, ničím nevyprovokovaná bolest se ozývala dvakrát denně.

„Stejně si myslí, že jsi zlo,“ pronesl někdo za mnou.

„Co? Cože?“ řekla jsem a pomalu se otočila. A znehybněla jsem.

Jako bych nikdy neviděla svůj odraz a teď se poprvé podívala do zrcadla. Najednou jsem pochopila, proč se lidé zastavovali, civěli na mě a padaly jim věci z ruky. Měl stejnou barvu pokožky jako já, stejné píhy a hrubé zlaté vlasy měl oholené tak nakrátko, že připomínaly poprašek písku. Byl asi o maličko vyšší, možná o pár let starší. A zatímco já měla zlatohnědé oči jako pouštní kočka, on je měl šedé jako šakal.

Okamžitě jsem věděla, kdo to je, přestože jsem ho spatřila jen na okamžik, a navíc jsem nebyla v nejlepším stavu. Navzdory tomu, co tvrdila Luyu, byl ve Jwahiru déle než několik dní. To on mě viděl nahou na irokovém stromě. To on mi řekl, ať skočím. Lilo a on si držel nad hlavou košík, ale věděla jsem, že to byl on.

„Ty jsi...“

„Ty taky,“ řekl.

„Jo. Já jsem jenom... Teda samozřejmě jsem slyšela, že je nás víc.“

„Já jsem je i viděl,“ prohodil nenučeně.

„Odkud jsi?“ zeptali jsme se oba zároveň.

A oba jsme odpověděli: „Ze západu.“ Pak jsme přikývli. Všichni *ewu* pocházeli ze západu.

„Jsi v pohodě?“ zeptal se.

„Co?“

„Chodíš nějak divně.“ Cítila jsem, jak se mi rozpalují tváře. Znovu se usmál a zavrtěl hlavou. „Neměl jsem být tak drzý.“ Odmlčel se. „Ale věř mi, oni nás vždycky budou brát jako zlo. I když ses nechala... říznout.“

Zamračila jsem se.

„Proč sis to vůbec nechala udělat?“ zeptal se. „Nejsi zdejší.“

„Ale žiju tady,“ bránila jsem se.

„No a?“

„Co jsi vůbec zač?“ naštvála jsem se.

„Ty se jmenuješ Onyesonwu Ubaid-Ogundimu. Jsi kovářova dcera.“

Kousla jsem se do rtu a snažila se zůstat naštvaná. Ale řekl o mně, že jsem kovářova dcera, ne nevlastní dcera, a já měla chuť se nad tím usmát. Uculil se. „A taky jsi ta, co leze nahá po stromech.“

„Kdo jsi?“ zeptala jsem se znovu. Museli jsme vypadat divně, jak jsme tam tak stáli na kraji silnice.

„Mwita.“

„A příjmení?“

„Žádné nemám,“ odpověděl chladným hlasem.

„Aha... dobře.“ Podívala jsem se na jeho oblečení. Měl na sobě to, co nosila většina kluků — vybledlé modré kalhoty a zelenou košili. Sandály měl obnošené, ale byly vyrobené z kůže. Nesl si tašku se starými učebnicemi. „Tak... kde bydlíš?“ zkusila jsem to.

Chlad v jeho hlasu roztál. „Tím se nezatěžuj.“

„Jak to že nechodíš do školy?“

„Já jsem ve škole,“ řekl. „V lepší než máš ty.“ Sáhł do kapsy a vyndal obálku. „Tohle je pro tvého otce. Šel jsem k vám domů, ale můžeš mu to odnést.“ Byla to obálka z palmového vlákna s razítkem kráčejiho ještěra, znakem Osugba. Každá noha ještěra představovala jednoho ze starších.

„Bydlíš tamhle dál po cestě, za tím ebenovníkem, že jo?“ zeptal se a podíval se za mě.

Nepřítomně jsem přikývla a pořád jsem si prohlížela obálku.

„Fajn,“ dodal a odešel. Stála jsem tam, dívala se za ním a skoro jsem nevnímala, že se bolest mezi mýma nohama ještě zhoršila.